

TEZSİZ YÜKSEK LİSANS PROJE ONAY FORMU

Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı – Eğitim Yönetimi, Denetimi, Planlaması ve Ekonomisi Bilim Dalı öğrencisi Özkan UZUN tarafından hazırlanan “Liselerde Görev Yapmakta Olan Yönetici ve Öğretmenlerin Okul Rehberlik Servislerine İlişkin Görüşleri (Denizli İli Çivril İlçe Örneği)” başlıklı Tezsiz Yüksek Lisans Projesi tarafımdan okunmuş, kapsamı ve niteliği açısından Tezsiz Yüksek Lisans Projesi olarak kabul edilmiştir.

Doç. Dr. Türkay Nuri TOK

Danışman

Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun tarih vesayılı kararıyla onaylanmıştır.

Prof. Dr. Ramazan BAŞTÜRK

Enstitü Müdürü

TEŞEKKÜR

Eğitimcilik ve hayata yaklaşımıyla bizlere örnek olan, bilgisini ve deneyimlerini her zaman cömertçe bizlerle paylaşan hocam sayın Prof. Dr. Abdurrahman TANRIÖĞEN'e,

Proje çalışmamın planlanma, araştırma, yürütülme ve oluşumunda ilgi ve desteğini esirgemeyen, engin bilgi ve tecrübelerinden yararlandığım, yönlendirme ve bilgilendirmeleriyle çalışmamı bilimsel temeller ışığında şekillendiren hocam ve danışmanım Sayın Doç. Dr. Türkay Nuri TOK'a,

Yüksek lisans eğitimim boyunca bilgilerinden istifade ettiğim bütün hocalarıma,

Anketleri eksiksiz ve içtenlikle dolduran yönetici ve öğretmen arkadaşlarıma,

Maddi ve manevi hiçbir yardımı esirgmeden yanımda oldukları için sevgili eşim Nilüfer UZUN'a ve enerji kaynağım oğlum Tuğra UZUN'a ve kızım Neslişah UZUN'a;

tüm kalbimle teşekkür ederim.

ÖZKAN UZUN

ETİK BEYANNAMESİ

Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, tez yazım kurallarına uygun olarak hazırladığım bu proje çalışmada;

- Tez içindeki bütün bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- Görsel, işitsel ve yazılı tüm bilgi ve sonuçları bilimsel ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- Başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda ilgili eserlere bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu,
- Atıfta bulunduğum eserlerin tümünü kaynak olarak gösterdiğimi,
- Kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı,
- Bu tezin herhangi bir bölümünü bu üniversitede veya başka bir üniversitede başka bir tez çalışması olarak sunmadığımı beyan ederim.

Özkan UZUN

ÖZET

LİSELERDE GÖREV YAPMAKTA OLAN YÖNETİCİ VE ÖĞRETMENLERİN OKUL REHBERLİK SERVİSLERİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ (DENİZLİ İLİ ÇIVRIL İLÇE ÖRNEĞİ)

Özkan UZUN

Bu araştırma, 2015-2016 Eğitim öğretim yılında Denizli ili Çivril ilçesinde liselerde görev yapan yönetici ve öğretmenlerin okul rehberlik servislerine ilişkin görüşlerinin neler olduğunu saptamanın yanında belirlenen değişkenlerin rehberlik servislerine ilişkin görüşleri üzerinde bir farklılık yaratıp yaratmadığını ortaya çıkarmayı amaçlamaktadır.

Yöneticilerin Okul Rehberlik Servislerine İlişkin en fazla katılım gösterdikleri önermenin “Sınıf rehber öğretmenlerince öğrencilere okulda uygulanan yönetmelik ve kurallar hakkında bilgi verilmektedir.” maddesine “ Tamamen Katılıyorum” şeklinde katılım gösterdikleri görülürken en az katılım gösterdikleri önermenin ortalama ile “Okul rehber öğretmenleri okulda nöbet tutmaktadırlar.” maddesine “Katılmıyorum” şeklinde görüş bildirdikleri tespit edilmiştir. Görüşleri genel katılım düzeyi ise “Katılıyorum” düzeyindedir. Buradan hareketle yöneticilerin okul rehberlik hizmetlerine ilişkin görüşlerinin katılıyorum düzeyinde ve olumlu olduğu söylenebilir.

Öğretmenlerin Okul Rehberlik Servislerine İlişkin en fazla katılım gösterdikleri önermenin “Sınıf rehber öğretmenlerince öğrencilere okulda uygulanan yönetmelik ve kurallar hakkında bilgi verilmektedir.” maddesine “ Katılıyorum” şeklinde katılım gösterirken; en az katılım gösterdikleri önermenin “Okul rehber öğretmenleri okula gelmeyen öğretmenlerin yerine derse girmektedirler.” maddesine “Katılmıyorum” şeklinde görüş bildirdikleri görülmektedir. Genel katılım düzeyi ise “Kararsızım”

düzeyindedir. Buradan hareketle öğretmenlerin okul rehberlik hizmetlerine ilişkin görüşlerinin kararsızım düzeyinde olduğu ve olumlu/olumsuz düzeyde herhangi bir yargılarının olmadığı söylenebilir.

Denizli ili Çivril ilçesinde görev yapan yönetici ve öğretmenlerin görüşlerine göre yapılan analizler sonucunda okul rehberlik servislerine ilişkin görüşleri cinsiyet, yaş ve eğitim düzeylerine göre herhangi bir farklılık göstermediği tespit edilmiştir. Ayrıca yönetici ve öğretmenlerin okul rehberlik servislerinin işleyişine ilişkin görüşleri arasında istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Anahtar Sözcükler: Okul, rehberlik servisleri, Çivril, lise, Denizli

İÇİNDEKİLER

TEZSİZ YÜKSEK LİSANS PROJE ONAY FORMU	I
TEŞEKKÜR.....	II
ETİK BEYANNAMESİ	III
ÖZET	IV
BİRİNCİ BÖLÜM	3
GİRİŞ	3
1. Giriş	3
1.1. Problem Durumu	4
1.1.1. Rehberlik ve Psikolojik Danışma Nedir?.....	4
1.1.2. Bireyi Tanıma Hizmetleri ile İlgili Bazı Temel Anlayışlar	7
1.1.3. Rehberlik Hizmet Birimlerine Yönelik Yapılan Sınıflamalar	8
1.1.4. Okullarda Psikolojik Danışma Uygulamaları	10
1.2. Problem Cümlesi	10
1.3. Alt Problemler	11
1.4. Araştırmanın Amacı	11
1.5. Araştırmanın Önemi	12
1.6. Sayıltılar Durumu	12
1.7.Sınırlılıklar Durumu	13
1.8. Tanımlar Durumu	13
İKİNCİ BÖLÜM.....	15
2. ALANYAZIN TARAMASI.....	15
2.1. Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar	15
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	21
3. YÖNTEM	21
3.1. Araştırmanın Modeli	21
3.2. Evren ve Örneklem	21
3.3. Verilerin Toplanması	22
3.4.Verilerin Analizi.....	23
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	25
4. BULGULAR ve YORUM	25

4.1. Kişisel Bulgular.....	25
4.2. Alt Problemlere İlişkin Bulgular	29
4.2.1. 1. Alt Probleme İlişkin Bulgular	29
4.2.2. 2. Alt Probleme İlişkin Bulgular	37
4.2.3. 3. Alt Probleme İlişkin Bulgular	39
4.2.4. 4. Alt Probleme İlişkin Bulgular	46
4.2.5. 5. Alt Probleme İlişkin Bulgular	48
BEŞİNCİ BÖLÜM	49
5. TARTIŞMA ve ÖNERİLER	49
5.1 Tartışma.....	49
5.2. Öneriler	58
KAYNAKÇA.....	60
EKLER.....	62
Tablo 1:Katılımcıların Cinsiyete Göre Dağılımı	25
Tablo 2: Katılımcıların Görev Dağılımı	25
Tablo 3:Katılımcıların Yaşa Göre Dağılımı	26
Tablo 4:Katılımcıların Hizmet Süresine-Kıdeme Göre Dağılımı.....	26
Tablo 5:Katılımcıların Eğitim Durumuna Göre Dağılımı	27
Tablo 6:Katılımcıların Branş Durumuna Göre Dağılımı	28
Tablo 7:Katılımcıların Sınıf Rehber Öğretmenliği Yapma/Yapmama Durumuna Göre Dağılımı	28
Tablo 8:Yöneticilerin okul rehberlik servislerine ilişkin görüşlerinin Analizi.....	30
Tablo 9:Okul Yöneticilerinin Okul Rehberlik Servislerinin İşleyişine İlişkin Görüşlerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Independent Samples T Testiyle Analizi.....	37
Tablo 10:Okul Yöneticilerinin Okul Rehberlik Servislerinin İşleyişine İlişkin Görüşlerinin Yaş Değişkenine Göre One-Way Anova Testiyle Analizi	38
Tablo 11:Okul Yöneticilerinin Okul Rehberlik Servislerinin İşleyişine İlişkin Görüşlerinin Öğrenim Düzeyi Değişkenine Göre One-Way Anova Testiyle Analizi.....	38
Tablo 12:Yöneticilerin okul rehberlik servislerine ilişkin görüşlerinin Analizi.....	39
Tablo 13:Öğretmenlerin Okul Rehberlik Servislerinin İşleyişine İlişkin Görüşlerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Independent Samples T Testiyle Analizi.....	46
Tablo 14:Okul Yöneticilerinin Okul Rehberlik Servislerinin İşleyişine İlişkin Görüşlerinin Yaş Değişkenine Göre One-Way Anova Testiyle Analizi	47
Tablo 15:Okul Yöneticilerinin Okul Rehberlik Servislerinin İşleyişine İlişkin Görüşlerinin Öğrenim Düzeyi Değişkenine Göre One-Way Anova Testiyle Analizi.....	47
Tablo 16:Yönetici ve Öğretmenlerin Okul Rehberlik Servislerinin İşleyişine İlişkin Görüşlerinin Independent Samples T Testiyle Analizi.....	48

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

1. Giriş

Eğitim süreci, sosyal bir süreçtir ve kişinin gelişimini seçilmiş ve kontrollü bir çevre etkisi ile sağlar. Bir başka deyişle ise eğitim; bedensel, duygusal, zihinsel ve sosyal yönden gelişimin bağlı bulunan topluma en uygun şekilde gerçekleştirilmesidir (Öztürk, 2001, s.98).

Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürü Celil GÜNGÖR okullardaki rehberlik hizmetleriyle ilgili “Eğitim sistemimiz içerisinde; öğrenciler, veliler, öğretmenler açısından rehberlik hizmetleri büyük önem taşımaktadır. Rehberlik hizmetleri kapsamında kişisel, eğitsel ve mesleki hizmet alanlarında çalışmalar yürütülmektedir. Koruyucu ve önleyici çalışmalarla birçok sorunun yaşanmasının önüne geçilirken, bireyi tanıma teknikleri ile bireyin kendini tanımasına ve olumlu bir şekilde çevresine kendisini tanımasına yardımcı olunmaktadır” (2015 Okullarda Rehberlik Hizmetleri Klavuzu, s.3) diyerek bu hizmetlerin önemine vurgu yapmaktadır.

Okullarda psikolojik danışma ve rehberlik hizmetleri 1938’lerde okul müfredat programlarına geçerek 1950’lerden sonra kendisini daha belirgin biçimde belli etmeye başlamıştır.

Özellikle 1970’ten bu yana rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinin “uzman “ kişilerce yürütülen ayrı bir yardım ve ihtisas faaliyeti olarak okul eğitim programlarında yer aldığı görülmektedir. (Mertol, 1998,s.5, Akt: Hatunoğlu, 2006, s. 333)

Bu çalışmada, amacı kaliteli ve iyi eğitim almış iyi insan iyi yurttaş yetiştirmek olan okullarda2015-2016 eğitim öğretim yılında Denizli ili Çivril ilçesinde “Liselerde Görev

Yapmakta Olan Yönetici ve Öğretmenlerin Okul Rehberlik Servislerine İlişkin Görüşleri” incelenerek araştırılmış; katılımcıların görüşleri arasında bir farklılık olup olmadığı ortaya konmuştur. Ayrıca çalışmada cinsiyet, yaş, öğrenim düzeyi değişkenlerinin rehberlik servislerine ilişkin görüşleri üzerindeki etkileri de araştırılıp, elde edilen bulgular yorumlanmıştır.

Araştırmanın birinci bölümünde, problem durumu, problem cümlesi, alt problemler, araştırmanın amacı, araştırmanın önemi, sayıtlılar, sınırlılıklar ve araştırmada sıkça kullanılan bazı tanımlara yer verilmiştir.

Araştırmanın ikinci bölümünde, eğitimle ilgili çalışmaların amaç ve sonuçları bakımından özetleri değerlendirilmiştir.

Araştırmanın üçüncü bölümünde, araştırmanın yöntemi, evreni, örnekleme, veri toplama aracı ve verilerin çözümlenmesi üzerinde durulmuştur.

Araştırmanın dördüncü bölümünde, Denizli ili Çivril ilçesinde 2015-2016 Eğitim Öğretim yılında görev yapan yönetici ve öğretmenlerin okul rehberlik servislerine ilişkin görüşleri, bu görüşler arasında bir yönetici/öğretmene göre farklılık olup olmadığı ve yönetici ve öğretmenlerin rehberlik servislerine ilişkin görüşleri farklı değişkenlere göre incelenerek araştırılacak ilgili verilerin çözümlenmesi sonucu elde edilen verilere ilişkin yorumlar bulunmaktadır.

Araştırmanın tartışma ve öneriler bölümünde ise; araştırmadan elde edilen sonuçlar, araştırmacılar ve uygulayıcılar için öneriler bulunmaktadır.

1.1.Problem Durumu

1.1.1. Rehberlik ve Psikolojik Danışma Nedir?

Rehberlik terimi, Farsça “yol gösteren kimse, kılavuz” anlamına gelen “rehber” sözcüklerinin sonuna -lik- ekinin getirilmesiyle oluşturulmuştur. Söz konusu terim

İngilizce’de “guidance” sözcüğü ile karşılanmaktadır (Özön, 1959, s.604; Yeni Redhouse Lügati, 1962, s.468). Genelde “bir yardım hizmeti” olarak bilinen rehberliğin, insanlık tarihiyle yaşıt olduğu söylenebilir, ilk insanlardan bu yana, bilenler, bilmeyenlere; anne babalar, çocuklarına; ablalar, ağabeyler, kardeşlerine; öğretmenler, öğrencilerine yol göstermek, öğüt vermek, onların sorunlarını çözmek biçiminde yardım etme eğilimini göstere gelmişlerdir. Dilimizde bugün “rehber” sözcüğü, birden çok anlamda kullanım alanı bulmuştur, örneğin, turistlere, turistik yerlerle ilgili bilgi veren kişilere “turist rehberi” denmektedir. Abonelerin telefon numaralarını ve adreslerini içeren kitaplara “telefon rehberi” adı verilmektedir.

“Rehberlik” sözcüğü bugün 20. yüzyılın başlarından bu yana sürdürüle gelen çalışmaların sonucu olarak, bir anlam daha kazanmıştır. Bu anlamdaki “rehberlik” sözcüğü, öğrenci kişilik hizmetleri içerisine giren konulardan, daha çok, “öğrencinin kişilik gelişimi ve çevresine uyumu ile ilişkili olan hizmetler” dile getirilmektedir. Bugün “rehberlik” sözüyle daha çok, kişiye çevresini anlamasına yardım için sunulan “bilgi verme” hizmetleri anlatılmak istenmektedir. “Psikolojik danışma” ile de “kişinin kendini anlaması ve öğrenmesi için gerçekleştirilmeye çalışılan özel etkileşim süreci” anlatılmaktadır (Kuzgun, 1981, s.1, 2).

Günümüzde “psikolojik olmayan hizmetlerin, rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinden sayılmayacağını ileri sürenler bile vardır. Rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinin mutlaka “psikolojik yardım süreci içinde ele alınıp sunulmasının gerekliliği, özellikle vurgulanmaktadır. “Psikolojik olmayan yardım süreçlerinin, rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinin dışında tutulmasına gerek olduğu ileri sürülmektedir (Kepçeoğlu, 1981, s.128).

“Rehberlik” teriminin, “psikolojik danışma”yı da içermesi ve daha önce rehberliğin yaygın biçimde kullanılmış olması nedeniyle, “rehberlik ve psikolojik danışma” adının

seçilmesi daha anlamlı bulunmuştur. “Psikolojik danışma ve rehberlik” biçimindeki kullanım, yeğlenmemiştir. Bu kavram, birçok kaynakta olduğu gibi, Yüksek Öğretim Kanunu’nda (1981) “rehberlik ve psikolojik danışma” biçiminde anlatımını bulmuştur.

Aynı kaynaklarda, günümüzdeki anlamıyla rehberlik ve psikolojik danışmanın, değişik tanımlarına rastlanmaktadır. Bunların içinde, çok dar kapsamlılar bulunduğu gibi, geniş kapsamlılar da vardır. (Örnek olarak bkz. Tan, 1986, s.13-17; Kuzgun, 1981, s.2; Özoğlu, 1982, s.34-37). Bu tanımlardan rehberliğe değişik açılardan yaklaşılmış olsa bile, tümünde, belli ortak kavramların kullanıldığı görülüyor. Kişi (öğrenci); kişinin gereksinimleri, gelişim görevleri, yetenekleri, benliği, çevresi, öğrenmesi, yorumlaması, seçmesi, karar vermesi, plan yapması, sorunlarını çözmesi, uyum sağlaması; kişiye, bu işi kendisine meslek edinmiş olan uzmanın düzenli ve sürekli yardımı, bu tanımlamalarda kullanılan kavramların başlıcalarıdır.

Bu tanımlardan da esinlenerek denilebilir ki rehberlik ve psikolojik danışma; kendini, çevresindeki olanakları tanıması, gizli güçlerini geliştirmesi, sorunlarını çözebilmesi ve kendini gerçekleştirme için kişiye, bu işi kendine meslek edinmiş olan uzmanlarca yapılan düzenli bir yardım sürecidir. Örgün eğitim kurumlarından, bu anlayış doğrultusunda bir rehberlik ve psikolojik danışmanın uygulanması beklenmektedir.

Bu tanımın temel kavramları, “kişi, kendini tanıma, çevresel olanakları tanıma, yardım ve süreç” olarak belirlemektedir. Buradaki kişi sözü ile okulda bulunan tüm öğrenciler dile getirilmektedir. Kendini tanıma sözü, kişinin, genel ve özel yeteneklerini, ilgilerini, tutum ve davranışlarını, güçlü ya da zayıf yanlarını bilmesini anlatmaktadır.

“Yardım” sözünden, kişinin değişik seçenekleri görebilmesi, bunlardan kendisine en uygun olanını seçebilmesi, yapılacak işlemleri belirleme kararını verebilmesi amacıyla onu bilgilendirme, dışsal baskıların ve iç çatışmalarının bilincine vardırma anlaşılmalıdır. Bu sözden, kişiye yol gösterme, öğüt verme, kişi adına karar verme, onun sorununu çözme

anlamı çıkarılmamalıdır. “Süreç”, rehberliğin, kişiye arada bir, rast geldikçe yapılan bir yardım olmadığını; yaşamının her evresinde karşılaşılabileceği karar verme durumlarında ona verilebilecek bir hizmet olduğunu belirtmektedir.

Rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleriyle nelerin, niçin ve nasıl yapıldığının; nelerin, niçin, yapılamadığının; nasıl, yapılacağıının, anlaşılması, bu, konuların araştırılmasını gerektirmektedir. Rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinin bireylerin yetenek, ilgi ve kişilik özellikleri ile çevresel olanak ve koşullara göre yürütülmesi, bu konularda yeterince araştırma yapmaya bağlıdır. Araştırmalarla elde edilmiş sayısal bilgiler, kanıtlar olmadıkça, rehberlik ve psikolojik danışmada nedenlerin, nasıl gerçekleştirileceğine ilişkin tutarlı bir değerlendirme yapılamamaktadır. Bu nedenle, araştırma ve değerlendirme hizmetlerinin verilebilmesi için, okul rehberlik uzmanının, aynı zamanda, iyi bir araştırmacı olması gerekmektedir(Bakırcıoğlu, 1994, s.242).

Öğrenciyi tanıma hizmetleri bir okulda sunulan rehberlik hizmetleri içinde önemli bir yer tutmaktadır. Çünkü öğrencilere etkili biçimde yardımcı olmak için onların birtakım özelliklerini tanımak ve nelere ihtiyaçlarının olduğunu bilmek gerekir. Öğrenciyi tanıma etkinliklerinden elde edilen bilgiler diğer rehberlik etkinliklerine yön verir. Zira rehberlik programı hazırlamada ve plan oluşturmada dikkate alınan ölçütlerden biri öğrencilerin özellikleri ve ihtiyaçlarıdır. Ayrıca bu bilgiler öğrencilere aktarıldığı sürece öğrenciler kendileri hakkında daha geniş bilgi sahibi olurlar. Böylece “ bireyin kendini tanınması “ işlevi de yerine getirilmiş olur (Can, 2002, s.57).

1.1.2. Bireyi Tanıma Hizmetleri ile İlgili Bazı Temel Anlayışlar

1. Bireyleri tanımanın tek amacı ve gereği onların kendilerini tanımalarına yardımcı olmaktır.
2. Okullarda tanıma hizmetleri tüm öğrencileri kapsamalıdır.

3. Öğrencileri tanıma hizmetleri mutlaka takım halinde birlikte çalışmayı gerektir.
4. Öğrencileri tanıma hizmetleri süreklidir.
5. Tanıma hizmetleri ile bireyler hakkında toplanan bilgiler objektif, geçerli ve güvenilir olmalıdır.
6. Bireyi tanıma hizmetlerinde kullanılan psikolojik ölçme araçlarından elde edilen sonuçları çok dikkatli kullanmak gerekir.
7. Okullarda öğrenciler hakkında çeşitli teknik ve araçlarla parça parça toplanan bilgiler, bir bütünlük içinde sınıflandırılmalı, özetlenmeli, öğrencilerle paylaşmak ve gerektiğinde diğer ilgililere sunmak üzere dosyalanmalıdır.
8. Okullarda öğrenciler hakkında toplanan, özel ve gizli olmayan genel bilgilerden öğrencilerin yanı sıra öğretmenlerin, yöneticilerin ve hatta velilerin de yararlanması sağlanmalıdır.
9. Bireyleri tanıma hizmetleri sürdürülürken mesleki etik kurallara mutlaka uyulmalıdır.
10. Tanıma hizmetlerinde bireylerin bütün yönleri ile tanınması bir ilke olarak benimsenmelidir (Kepçeoğlu,1996, s.107).

1.1.3. Rehberlik Hizmet Birimlerine Yönelik Yapılan Sınıflamalar

Aşağıda okul rehberlik servisinde sunulan hizmetlere yönelik farklı yazar tarafından yapılan sınıflamalar yer almaktadır.

Bir okulda sunulan rehberlik programı amacına etkili bir şekilde ulaşması için beş ayrı grupta topladığı rehberlik hizmetlerini bireyi tanıma servisi, bilgi servisi, danışma servisi, yerleştirme servisi ve sonucu izleme servisi olarak sınıflamaktadır. Benzer şekilde Kuzgun(1981), bir rehberlik örgütünde bulunan başlıca servis birimlerini bireyi tanımak, bilgi vermek, psikolojik danışma, yerleştirme ve izleme olarak beş grupta toplamaktadır.

Daha ayrıntılı bir sınıflama yapan Kepçeoğlu (1996), rehberlik hizmetlerini dokuz grupta toplanabileceğini belirtmektedir.

Bu hizmet alanları;

- 1) Psikolojik danışma hizmetleri,
- 2) Bireyi tanıma hizmetleri,
- 3) Bilgi toplama ve yayma hizmetleri,
- 4) Yerleştirme hizmetleri,
- 5) İzleme hizmetleri,
- 6) Alıştırma-oryantasyon hizmetleri,
- 7) Müşavirlik (konsültasyon) hizmetleri
- 8) Araştırma ve değerlendirme hizmetleri,
- 9)Çevre ve veli ile ilişkiler.

Yeşilyaprak (2002) ise, yukarıdaki sınıflama çerçevesinde okulda sunulan rehberlik hizmetlerini yedi alanda toplamaktadır. Bunlar;

- 1)Psikolojik danışma hizmeti,
- 2)Oryantasyon hizmeti (yeni ortama alıştırma),
- 3)Bireyi tanıma hizmeti,
- 4)Bilgi toplama ve yayma hizmeti,
- 5) Yönelme ve yerleştirme hizmeti,
- 6)İzleme ve değerlendirme hizmeti,
- 7)Müşavirlik (konsültasyon)hizmeti.

Son iki sınıflamayla ilgili yapılan açıklamalarda psikolojik danışma hizmetlerinin diğer tüm hizmetlerin merkezinde yer aldığı ve psikolojik danışma hizmetlerinden yoksun bir rehberlik hizmetinin amacına ulaşamayacağı belirtmektedir. Aslında buradan anlaşılan bu hizmetlerin birbiriyle ilişkili bir bütün oluşturduğudur. Ayrıca tüm rehberlik

hizmetlerinin psikolojik danışma hizmetinde olduğu gibi bireye değer veren, onun ihtiyaçlarına ve bireysel farklılıklarına duyarlı, öğrenciyi olduğu gibi kabul eden bir anlayış ile sunulması gerektiği anlaşılmaktadır.

1.1.4. Okullarda Psikolojik Danışma Uygulamaları

Okullardaki psikolojik danışma uygulamaları için önemli olabilecek bazı bilgiler şu şekilde özetlenebilir:

- * Sınırlı ya da geniş tutulsun psikolojik danışma hizmetlerine okul psikolojik danışma ve rehberlik programlarında mutlaka yer verilmeli; bu amaçla düzenlenecek hizmetler düzenlenmelidir.
- * Psikolojik danışma hizmetlerinin diğer rehberlik hizmetlerinden farklı olan bazı genel nitelikleri uzmanlar tarafından her fırsatta yönetici, öğretmen, öğrenci ve hatta velilere açıklanmalı; öğrencilerin bu hizmetlerden yararlanmaları teşvik edilmelidir.
- * Psikolojik danışma hizmetleri hem bireysel, hem de grupla psikolojik danışma çalışmaları olarak dengeli bir biçimde ve birlikte sunulmalıdır.
- * Psikolojik rehberlik hizmetleri için okulda uygun bir yer ayrılması konusunda başta okul müdürleri olmak üzere herkes çaba göstermelidir.
- * Okullarda psikolojik danışma hizmetlerinden yararlanmak isteyen öğrencilerin, gerektiğinde, çevrede bulunan ve psikolojik yardım veren diğer kurumların hizmetlerinden de yararlanmaları teşvik edilmelidir (Altıntaş, 2002, s.79-81).

1.2. Problem Cümlesi

Okul rehberlik servislerinden, liselerde görev yapan yönetici ve öğretmenlerin beklentileri nelerdir? Sorusu bu araştırmanın problem cümlesini oluşturmaktadır. Probleme dayalı olarak aşağıdaki alt problemlere yanıt aranmıştır.

1.3. Alt Problemler

1. Yöneticilerin okul rehberlik servislerine ilişkin görüşleri nelerdir?
2. Okul yöneticilerinin okul rehberlik servislerinin işleyişine ilişkin görüşleri;
 - a) Cinsiyet,
 - b) Yaş,
 - c) Öğrenim düzeyine göre farklılık göstermekte midir?
3. Öğretmenlerin okul rehberlik servislerine ilişkin görüşleri nelerdir?
4. Öğretmenlerin okul rehberlik servislerinin işleyişine ilişkin görüşleri;
 - a) Cinsiyet,
 - b) Yaş,
 - c) Öğrenim düzeyine göre farklılık göstermekte midir?
5. Yöneticilerin ve öğretmenlerin okul rehberlik servislerine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir fark var mıdır?

1.4. Araştırmanın Amacı

Bu araştırma, Denizli ili Çivril İlçesinde liselerde görev yapan yönetici ve öğretmenlerin okul rehberlik servislerine ilişkin görüşlerinin anketle tespit edilerek farklı değişkenlere göre incelemenin yanı sıra belirlenen değişkenlerin bir farklılık yaratıp yaratmadığını ortaya çıkarmayı amaçlamaktadır. Böylece liselerdeki “rehberlik servislerinin” varlık, işlerlik ve verimlilik düzeyini sorgulayarak “rehberlik hizmetlerini” daha etkin ve verimli hale getirilmesine bir katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Ayrıca bu araştırmanın yapılmasının diğer bir nedeni; konuyla ilgili Türkçe literatüre yeni bir katkı sağlamaktır.

1.5.Araştırmanın Önemi

Liselerdeki rehberlik hizmetlerinin daha etkin ve verimli hale getirilebilmesi ile ilgili olarak bu kurumlardaki rehberlik servislerinin, bu hizmetin yerine getirilmesinde ne derece rol oynadığı ve işlerlik gösterdiği tartışılır durumdadır. Öyle tartışılır durumdadır ki, bu servisler okulda olmasa eksikliğin hissedilmeyeceği bile ileri sürülmektedir.

Araştırmadan elde edilecek sonuçların, liselerdeki “rehberlik servislerinin” varlığını, işlerliğini ve verimlilik düzeyini sorgulayarak “rehberlik hizmetlerinin” daha etkin ve verimli hale getirilmesine bir katkı yapacağı umulmaktadır. Ayrıca bu araştırma, rehberlik hizmetlerinin daha bilimsel, yararlı ve sonuç alıcı olması adına gerekirse yeniden yapılandırılmasına katkı sağlamak için ve eğitimin içinde olan yönetici ve öğretmenleri bu konuda düşünmeye ve tartışmaya sevk edebileceği; ayrıca okul yöneticileri ve öğretmenlerin dışında eğitimde söz sahibi olan diğer paydaşlara hizmet etmesi, ön bilgiler sağlaması, düşünce, görüş ve yeni fikirler kazandırması açısından da önem taşımaktadır.

Bu nedenle eldeki çalışma, Denizli Çivril ilçesinde çalışan yönetici ve öğretmenleri kapsayacak şekilde, toplam 133eğitim çalışanı üzerinde gerçekleştirilmesinin yanında bundan sonra yapılacak çalışmalara önemli bir katkı sağlamayı amaçlaması bakımından da önemlidir.

1.6. Sayıtlar Durumu

Araştırmamızın planlanıp yürütülmesinde aşağıdaki sayıtlardan hareket edilecektir. Bunlar;

1. Seçilen örneklem evreni temsil etmektedir.
2. Araştırmaya katılan yönetici ve öğretmenlerin sorulara samimi ve güvenilir cevaplar verdikleri kabul edilmektedir.
3. Araştırmacı tarafından geliştirilen ölçek yapılan çalışmanın amacını ortaya çıkarmasında yeterlidir.

4. Uygulanan ölçek ve testlere öğretmenlerin verdikleri cevaplar doğru ve güvenilirlerdir.
5. Yönetici ve öğretmenler gönüllü olup anket sorularını cevaplamaları için yeterli süre verilmiştir.
6. Araştırma konusunda uzman görüşleri ve literatür taramasının araştırmanın geçerliliği ve güvenilirliği bakımından yeterli olduğu düşünülmektedir.

1.7.Sınırlılıklar Durumu

1. Araştırmanın örneklemini 2015-2016 eğitim-öğretim yılında Denizli ili Çivril ilçesinde liselerde çalışan yönetici ve öğretmenlerden 133katılımcıdan elde edilen verilerle sınırlıdır.
2. Araştırma; Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Yönetimi ve Denetimi Bölümü'nde 2008 yılında yapılmış Ercan ÖZDEMİR'e ait yüksek lisans tezinden alınan ve araştırmacı tarafından geliştirilen "Liselerde Görev Yapmakta Olan Yönetici ve Öğretmenlerin Okul Rehberlik Servislerine İlişkin Görüşleri" ölçeği ile elde edilen verilerle sınırlıdır.
3. Bu araştırma ulaşılan kaynaklar ve elde edilen verilerle sınırlıdır.

1.8. Tanımlar Durumu

Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık: *Bir* koruyucu ruh sağlığı hizmetidir. Eğitim kurumları bu hizmetin uygulama alanlarından bir tanesidir. Ruh sağlığı açısından normal, ancak gelişimsel ve uyum sorunları olan herkesin bu hizmetlere ihtiyacı vardır. Örneğin, yeni okula gelmiş bir öğrencinin uyum sorunu olabilir, arkadaşsızlık çekebilir, bir başka öğrencinin sınavlara ilişkin kaygısı olabilir ya da bir üst eğitim kurumu veya meslek seçimiyle ilgili yardım isteyebilir vb. gibi.

Sosyometri : Sosyometri Bir grubu oluşturan bireylerin sosyal durumunu, birbirleri ile olan ilişki biçimlerini, grup içindeki alt gruplar, kısaca grubun gerçek görünümü ve grup bütünlüğü hakkında objektif bilgi edinmek için en güvenilir teknik gösterilir. Sosyometri belirli bir zamanda bir grubun bütün üyeleri arasında mevcut tüm sosyal ilişkileri ortaya koyması bakımında pratik ve kullanışlı bir yöntem olmakla birlikte bu sosyal ilişkilerin arkasındaki nedenler değerler ve tutumlar hakkında fazla bir ipucu vermez. Bu bakımdan sosyometri daha ileri incelemeler ve değerlendirmeler için bir başlangıç noktası olarak düşünülmelidir.

Oryantasyon: Çevre şartlarına uydurma veya uyma, alışma;

Materyal: Herhangi bir konuyu açıklarken kullanabileceğimiz, görme duyumuzla algılayabileceğimiz her şey. Slayt, grafikler, televizyon, projeksiyon cihazı vb.

İKİNCİ BÖLÜM

2. ALANYAZIN TARAMASI

Bu bölümde araştırma konusu ile ilgili olarak yurt içinde yapılan çalışmalara yer verilmektedir. Yurt dışında yapılan çalışmalara yer verilmemiştir.

2.1. Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar

Özabacı (2008), “Okul Yöneticilerinin Okuldaki Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetlerine İlişkin Görüşlerinin Değerlendirilmesi” adlı çalışmasında Eskişehir ilinde görev yapan okul yöneticilerinin PDR hizmetlerine ilişkin görüşlerinin, demografik özelliklere göre farklılık gösterip göstermediğini incelemiştir. Bu araştırmadan elde edilen bulgular;

- Bu araştırmaya katılan yöneticiler, her okulda bir psikolojik danışman bulunması gerektiğini, PDR servisinin sürekli bir birim olarak okulda yer almasının öğrenci gelişimi açısından yararlı olacağını, ilgi ve yeteneklerinin, ihtiyaçlarının farkına vararak kendini tanıması için öğrencinin PDR hizmetlerinden yararlanması gerektiğini ve psikolojik danışman’ın öğrenciyi birebir tanıması açısından PDR servisinin okulda sürekli bir birim olarak düşündüklerini belirtmişlerdir.
- Yöneticilerin; psikolojik danışmanın okuldaki PDR hizmetlerinin yürütülmesi dışında idari bölüme de yardımcı olduğu için okulda bulunması gerektiği, psikolojik danışmanların yönlendirmesi olmadan da okuldaki rehberlik PDR hizmetlerinin sınıf ve branş öğretmenleri tarafından etkili bir şekilde yürütülebileceği, psikolojik danışmanların okullardaki rehberlik PDR hizmetlerini öğrenci, veli ve öğretmenlere yönelik eğitim seminerleri ile sınırlı tutmasının yeterli olacağı, bir psikolojik danışmanın belirli zaman aralıkları ile okula gelip sorunlu

öğrencilerle görüşmelerinin PDR hizmetleri açısından yeterli olduğu ve bir psikolojik danışmanın okuldaki PDR hizmetlerini okuldaki bir birimden değil de merkezden yürütmesinin yeterli olacağı görüşlerine katılmadıkları belirlenmiştir.

- Okul yönetiminden sorumlu müdür ve müdür yardımcılarının görüşleri arasında farklılıklar olduğu belirlenmiştir. “Her okulda bir psikolojik danışman bulunması gerektiğini düşünüyorum, Rehberlik servisinin sürekli bir birim olarak okulda yer almasının öğrenci gelişimi açısından yararlı olacağını düşünüyorum”, “ilgi ve yeteneklerini, ihtiyaçlarının farkına vararak kendini tanıması için öğrenciyi rehberlik hizmetlerinden yararlanması gerektiğini düşünüyorum” görüşlerini müdürler daha yüksek düzeyde benimsemektedirler. Müdür yardımcıları ise psikolojik danışmanın okullardaki rehberlik hizmetlerini öğrenci, veli ve öğretmenlere yönelik eğitim seminerleri ile sınırlı tutmasının yeterli olduğunu düşünüyorum” ve “psikolojik danışmanın okuldaki rehberlik hizmetlerinin yürütülmesi dışında idari bölüme de yardımcı olduğu için okulda bulunması gerektiğini düşünüyorum” görüşlerini daha yüksek düzeyde benimsemektedirler.
- PDR hizmetlerini etkili kullanma ve öğrenci gelişiminde bu hizmetlerden etkili bir şekilde yararlanabilme fikrini okul müdürleri, yardımcılarında daha fazla benimsemiş görünmektedirler. İlköğretim ve ortaöğretim kurumlarında çalışan okul idarecilerinin görüşleri arasındaki farklar değerlendirildiğinde; “Rehberlik servisinin sürekli bir birim olarak okulda yer almasının öğrenci gelişimi açısından yararlı olacağını düşünüyorum”, Psikolojik danışman’ın öğrenciyi bire bir tanıması açısından rehberlik servisinin okulda sürekli bir birim olarak varlığının önemli olduğunu düşünüyorum”, “Rehberlik servisinin okul yönetimi, öğretmen ve veli arasında iletişimi sağlayan sürekli bir birim olduğu görüşümdedir”, ”Okuldaki rehberlik servisinin okuldaki sorunlara büyümeden müdahale ettiği

düşüncesindeyim”, “Disipline sevk edilen öğrenciyle ilgili olarak psikolojik danışmanın görüşünü almanın önemli olduğunu düşünüyorum”, “Öğrenci, veli ve öğretmenlere yönelik seminer konularında psikolojik danışmanın fikrini almanın önemli olduğunu düşünüyorum” görüşlerine ilköğretim idarecileri daha yüksek düzeyde katılmışlardır.

- “Bir psikolojik danışmanın okuldaki PDR hizmetlerini okuldaki bir birimden değil de merkezden yürütmesinin yeterli olacağını”, psikolojik danışmanların okullardaki PDR hizmetlerini öğrenci, veli ve öğretmenlere yönelik eğitim seminerleri ile sınırlı tutmasının yeterli olduğunu düşünüyorum”, “psikolojik danışmanın okuldaki PDR hizmetlerinin yürütülmesi dışında idari bölüme de yardımcı olduğu için okulda bulunması gerektiğini düşünüyorum” görüşlerine ortaöğretim idarecileri daha yüksek düzeyde katılmışlardır. Sonuçlar incelendiğinde, PDR hizmetlerinin gerekliliği ve daha etkin kullanılması ile ilgili olarak ilköğretim okulu idarecileri daha duyarlı görülmektedir. PDR hizmetlerinden ne bekleyecekleri konusunda yeterli bilgiye sahip oldukları yorumu yapılabilir. İdareciler, küçük yaş grubu öğrencilerini tanımak ve kişilik gelişimlerine yardımcı olmak üzere PDR desteğini daha fazla hissediyor olabilirler.

- Okulunda PDR servisi bulunan ilköğretim idarecileri, “psikolojik danışmanın okuldaki PDR hizmetlerinin yürütülmesi dışında idari bölüme de yardımcı olduğu için okulda bulunması gerektiğini düşünüyorum” görüşünü daha yüksek düzeyde benimsemektedirler. Okul yöneticilerinin psikolojik danışma hizmetleri ile ilgili bilgi ve anlayış eksikliğine sahip oldukları düşünülebilir.

Ünal tarafından (2008) “Anadolu Liseleri’nde görev yapan idareci ve öğretmenlerin rehberlik hizmetlerini benimseme düzeyi” adlı çalışmada, okul yönetici ve öğretmenlerinin, rehberlik servisinin görevleri konusundaki bilinçlilik düzeylerini

belirleyerek, yanlış anlaşılması ortaya çıkarmak, ilgili gruplar arasında koordineli çalışmayı teşvik edecek ve toplumsal koşullarımıza uygun bir rehberlik modeli geliştirmek amaçlanmıştır. Araştırma örneklemini İstanbul ili Anadolu yakasında bulunan Anadolu liselerinden 14' ü oluşturmaktadır. Ünal'ın, yapmış olduğu araştırmadan elde ettiği sonuçlar;

- ✓ 6-10 yıllık kıdeme sahip idareci ve öğretmenler diğer kıdem gruplarına nazaran Okul rehber öğretmenleri öğrencilerin okula kayıt edilmesi, devam-devamsızlık durumlarının işlenmesinde müdür yardımcısına yardım ettiklerine daha çok inanmaktadırlar. Diğer kıdem grupları ise okul rehber öğretmenlerinin idari işlerde müdür yardımcısına yardım etmediklerine daha çok inanmaktadırlar.
- ✓ 6-10 yıllık kıdeme sahip idareci ve öğretmenler diğer kıdem gruplarına nazaran Okul rehber öğretmenleri disiplin kurulu toplantılarına danışman sıfatı ile katıldıklarına diğer kıdem gruplarına göre daha fazla inanmaktadırlar.
- ✓ 1-5 yıl grubu idareci ve öğretmenleri “Okul idarecileri okulun rehberlik hizmetlerinin yürütülmesi ile ilgili yıllık rehberlik hizmetleri çerçeve programının hazırlanmasını sağlamakta ve uygulanmasını izlemektedirler” ifadesine diğer kıdem gruplarına göre daha az inanmaktadırlar. 6-10 yıl kıdeme sahip idareci ve öğretmenler ise yukarıda geçen ifadeye diğer kıdem gruplarından daha fazla inanmaktadırlar.
- ✓ Bayan öğretmenler okul rehber öğretmenlerinin sınavlarda gözcülük yaparak diğer öğretmenlere yardımcı olmaktadır, ifadesine rehber öğretmenlerin sınavlarda gözcülük yapmadıklarına erkek öğretmenlerden daha fazla inanmaktadırlar. Bu sonuçtan bayan öğretmenlerin okul rehber öğretmenlerinin sadece kendi görev alanındaki konularla ilgilendiğine inandıklarını çıkarabiliriz. Erkek öğretmenlerin

ise okul rehber öğretmenlerinin görevleri arasında olmayan işleri de yaptıklarına inandıklarını çıkarabiliriz.

- ✓ Bayan öğretmenler okul rehber öğretmenlerinin müdür yardımcısına okulun idari işleri ile ilgili yardımcı olmadıklarına erkek öğretmenlerden daha fazla inanmaktadırlar. Bu maddede bayan öğretmenler okul rehber öğretmenlerinin rehberlik hizmetlerinin dışındaki işlerde çalışmadıklarına inandıkları erkek öğretmenlerinde inanmadıkları ortaya çıkmaktadır.
- ✓ İdareciler, okul rehber öğretmenlerinin öğrencilerin kötü alışkanlıklar edinmelerini önleyici çalışmalar yaptıklarına öğretmenlerden daha fazla inanmaktadırlar. Okul idarecileri okul rehber öğretmenleri ile yakın işbirliği içinde çalıştıklarından rehber öğretmenlerin öğrencilerin kötü alışkanlıklar edinmelerini önleyici çalışmalar yaptıklarına öğretmenlere göre daha çok inanmaktadırlar.
- ✓ İdareciler okul rehber öğretmenlerinin öğrencileri bilgilendirmek maksadıyla üst eğitim kurumlarına geziler yaptığını öğretmenlerden daha fazla inanmaktadırlar.
- ✓ İdareciler, kendilerinin okul rehberlik hizmetleri için uygun çalışma ortamı hazırladıklarına öğretmenlerden daha fazla inanmaktadırlar.
- ✓ Öğretmenler, öğrenci dosyalarının sınıf rehber öğretmenlerince eksiksiz doldurulduğuna idarecilerden daha fazla inanmaktadırlar.
- ✓ Sınıf rehber öğretmenliği yapan öğretmenler yapmayanlara göre öğrencilere yönetmelik ve kurallar hakkında bilgi verildiğine daha fazla inanmaktadırlar. Sınıf rehber öğretmenliği yapan öğretmenlerin bir görevi de öğrencilere yönetmelikler hakkında bilgi vermektir. Sınıf rehber öğretmenliği yapmayan öğretmenlerin bu konuyu bilmediği anlaşılmaktadır.

- ✓ Sınıf rehber öğretmenliği yapan öğretmenler sınıf rehber öğretmenliği yapmayan öğretmenlere göre sınıf rehber öğretmenlerince okul hakkında öğrencilere bilgi verildiğine daha çok inanmaktadırlar.
- ✓ Sınıf rehber öğretmenliği yapan öğretmenler sınıf rehber öğretmenliği yapmayan öğretmenlere göre sınıf rehber öğretmenlerinin çerçeve programında yer alan etkinlikleri eksiksiz uyguladıklarına daha çok inanmaktadırlar.
- ✓ Sınıf rehber öğretmenliği yapan öğretmenler yapmayan öğretmenlere nazaran müdür yardımcılarının sorumlu oldukları sınıflardaki öğrencilere ilişkin sorunları ve bu öğrencilerle ilgili bilgi ve belgeleri rehberlik servisine ilettiklerine daha çok inanmaktadırlar.
- ✓ Anadolu imam hatip liselerinde çalışan idareci ve öğretmenler, Anadolu liselerinde görev yapan idareci ve öğretmenlere nazaran okul rehber öğretmenlerinin öğrencilerin kötü alışkanlıklar edinmelerini önleyici çalışmalar yaptıklarına daha çok inanmaktadırlar.
- ✓ Anadolu imam hatip liselerinde çalışan idareci ve öğretmenler, Anadolu liselerinde görev yapan idareci ve öğretmenlere nazaran okul rehber öğretmenlerinin disiplin kurulu toplantılarına danışman sıfatı ile katıldıklarına daha fazla inanmaktadırlar

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. YÖNTEM

Bu bölümde, araştırma modeli, evren, örneklem, veri toplama aracı, verilerin toplanması ve çözümlenmesine yer verilmiştir.

3.1. Araştırmanın Modeli

Araştırmada “tarama modeli” kullanılmıştır. Tarama modelleri, geçmişte ve halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan yaklaşımlardır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde var olduğu gibi tanımlamaya çalışılır. Onları herhangi bir şekilde değiştirme, etkileme çabası gösterilmez.

Genel tarama modelleri, çok sayıda elemandan oluşan bir evrende, evren hakkında genel bir yargıya varmak amacıyla, evrenin tümü ya da ondan alınacak bir grup, örnek ya da örneklem üzerinde yapılan tarama düzenlemeleridir (Karasar, 2005, s. 77-79).

2015-2016 eğitim öğretim yılında Denizli Çivril ilçesinde liselerde görev yapan yönetici ve öğretmenlere okul rehberlik servislerine ilişkin görüşlerinin tespiti ve farklı değişkenlere göre incelenmesi için uygulanan likert tipi ölçekle veriler toplanmıştır.

3.2. Evren ve Örneklem

Bir araştırma kapsamında çözümlenmesi düşünülen problem için gerekli olan verilerin elde edileceği ana kütle evren olarak düşünülebilir. Evren, bir çalışmayla ilgili verilerin veya ölçme sonuçlarının tümünün oluşturduğu küme ifadesi ile tanımlanmaktadır. Bir araştırma kapsamında yer alan evren sınıflandırıldığında iki türlü evrenden bahsedilebilir. Bunlardan birincisi sonlu evren ikincisi ise sonsuz evrendir. Sonlu evren,

evreni oluşturan objelerin veya olayların herhangi bir bitim noktası söz konusu ise bu tür evrenler sonlu evren, aksi bir şekilde ise sonsuz evren olarak adlandırılmaktadır. Evrene ilişkin bir başka sınıflandırma ise büyük veya küçük evren şeklindedir. Büyük evren araştırmacıların ulaşamayacakları kadar büyüklükteki evren; buna karşılık araştırmacıların rahatlıkla tamamına ulaşabilecekleri büyüklükte olan evren ise küçük evren olarak adlandırılmaktadır.

Yukarıda verilen bilgiler paralelinde eldeki araştırma evreni 2015-2016 eğitim öğretim yılında Denizli ili Çivril ilçesinde görev yapan 22 yönetici ve 185 öğretmen olmak üzere toplam 212 kişiden oluşturmaktadır.

Ancak araştırmada evreni oluşturan bireylerin tamamına ulaşılması olanağı bulunmadığı için evreni mümkün olan bütün yönleri ile temsil edebilme özelliğine sahip basit tesadüfi örneklem üzerinde çalışmalar yürütülmüştür.

Örneklem grubu evrende bulunan 212 kişiye ulaşılarak katılım sağlayan ve anket sorularının tamamına cevap veren 22 yönetici ve 111 öğretmen olmak üzere toplam 133 eğitim çalışanıdır.

3.3. Verilerin Toplanması

Araştırmada kullanılan veri toplama aracı olarak Özdemir (2008) tarafından geliştirilen “Liselerde Görev Yapan Yönetici ve Öğretmenlerin Okul Rehberlik Servislerine İlişkin Görüşler Anket Formu” anket formu kullanılmıştır. Form “Kişisel Bilgiler” ve otuz sorudan oluşan anketin yer aldığı iki ayrı bölümden oluşmaktadır.

Kişisel bilgiler bölümü yedi sorudan oluşmaktadır. “Liselerde Görev Yapan Yönetici ve Öğretmenlerin Okul Rehberlik Servislerine İlişkin Görüşler Anket Formu” ise otuz soru olup 1, 2, 3, 4 ve 5 şeklinde puanlanmıştır. Liselerde Görev Yapan Yönetici ve Öğretmenlerin Okul Rehberlik Servislerine İlişkin Görüşler anketinden alınabilecek en

düşük puan 30, en yüksek puan ise 150'dir. Alınan puanlar yükseldikçe memnuniyet ve olumlu düşünce yükselmektedir.

Ölçme aracı geliştirildikten sonra ölçme aracının uygulanması için Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'ne başvurularak gerekli izin alınmış ve İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü ve Kaymakamlık Onayından sonra ölçme aracı uygulanarak veriler toplanmıştır.

3.4.Verilerin Analizi

Yönetici ve öğretmenlere uygulanan ankete katılımcıların verdikleri cevaplar ile elde edilen verilerin analizi kodlanarak tüm analizleri gerçekleştirebilecek SPSS 20 istatistik paket programına yüklenerek gerçekleştirilmiştir.

Araştırma sorusuna cevap vermek için hangi istatistiksel tekniğin kullanılacağına karar vermek amacıyla tek örneklem Kolmogorov Simirnov testi uygulanmıştır. Elde edilen sonuçlara göre ankete verilen cevapların normal dağılım gösterdiği belirlenmiştir. $K-S(z)=0,751; p>0,05$)

Araştırma sorularına cevap bulmak amacıyla parametrik tekniklerden Mann WhitneyU ve Kruscal- Wallis H testleri kullanılmıştır.

Verilerin güvenilirliğini ve geçerliliğini belirlemek için yapılan güvenilirlik testinde Cronbach Alpha değeri 0,944 olduğundan verilerin güvenilirliği çok yüksek bulunmuştur.

Ölçeğin geçerliğini belirlemek üzere faktör analizi yapılmıştır. Faktör analizi ölçeğin toplam varyansının % 58,75 olduğu görülmüştür.

Yorumlamalarda grup aritmetik ortalamaları ve "p" anlamlılık değeri dikkate alınmıştır.

Çalışmada 2015-2016 eğitim öğretim yılında Denizli ili Çivril ilçesinde görev yapan yönetici ve öğretmenlerin okul rehberlik servislerine ilişkin görüşleri ve farklı değişkenlere göre değişip/değişmediğinin belirlenmesinde, yorumlanmasında ve

açıklanmasında ankette kullanılan 5'lilikert dereceleme ölçeğine uygun olarak aşağıda belirtilen puan aralıkları kullanılmıştır.

4.20-5.00 Tamamen Katılıyorum

3.40-4.19 Katılıyorum

2.60-3.39 Kararsızım

1.80-2.59 Katılmıyorum

1.00-1.79 Hiç Katılmıyorum

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4. BULGULAR ve YORUM

Bu bölümde anketin uygulanması sonucu elde edilen verilerin istatistiki analizine ilişkin bulgulara ve yorumlara yer verilmiştir. İlk olarak araştırmaya katılan yönetici ve öğretmenlere ilişkin kişisel bulgulara, ikinci olarak ise araştırmanın alt problemlerine ilişkin bulgulara ve yorumlara yer verilmiştir.

4.1. Kişisel Bulgular

Tablo 1: Katılımcıların Cinsiyete Göre Dağılımı

Değişken	Kategori	n	%
Cinsiyet	Bayan	46	34,6
	Erkek	87	65,4

Tablo1 incelendiğinde; araştırmaya katılan katılımcıların %36,4'ünün bayan; %65,4'ünü erkek olduğu görülmektedir. Buna göre katılımcıların çoğunluğunun erkek olduğu görülmektedir.

Tablo 2: Katılımcıların Görev Dağılımı

Değişken	Kategori	N	%
Görevi	Yönetici	22	16,5
	Öğretmen	111	83,5

Tablo2 incelendiğinde; araştırmaya katılan katılımcılardan en fazla katılımcının 111 tane ile (% 83,5)öğretmen olduğu ve 22 katılımcının ise (% 16,5)yönetici olduğu görülmüştür.

Tablo 3:Katılımcıların Yaşa Göre Dağılımı

Değişken	Kategori	N	%
	20-30 Yaş	26	19,5
	31-40 Yaş	56	42,1
	41-50 Yaş	34	25,6
	51 ve üstü Yaş	17	12,8

Tablo 3 incelendiğinde; araştırmaya katılan katılımcılardan 56tanisinin (% 42,1) 31-40 yaş, 34 tanesinin (% 25,6) 41-50 yaş, 26 tanesinin (% 19,5) 20-30 yaş, 17 tanesinin (% 12,8) 51 ve üzeri yaş kategorilerinde olduğu görülmektedir. Buradan hareketle katılımcıların büyük kısmının orta yaş kategorisinde olduğu görülmektedir.

Tablo 4:Katılımcıların Hizmet Süresine-Kıdeme Göre Dağılımı

Değişken	Kategori	N	%
	0-10 Yıl	39	29,3
Hizmet Süresi	11-20 Yıl	60	45,1
(Kıdem)	21-30 Yıl	27	20,3
	31 yıl ve üstü	7	5,3

Tablo 4 incelendiğinde; araştırmaya katılan katılımcıların 60tanisinin (% 45,1) 11-20 yıl, 39 tanesinin (% 29,3) 0-10 yıl, 27 tanesinin (% 20,3) 21-30 yıl ve 7 tanesinin (% 5,3) 31 yıl ve üzeri süre hizmet süresi/kıdeme sahip olduğu görülmektedir.

Tablo 5:Katılımcıların Eğitim Durumuna Göre Dağılımı

Değişken	Kategori	n	%
Eğitim Durumu	Eğitim Enstitüsü-Önlisans	5	3,8
	Lisans Tamamlama	3	2,3
	4 Yıllık Fakülte-Lisans	110	82,7
	Lisansüstü	15	11,3

Tablo5 incelendiğinde; araştırmaya katılan katılımcılardan 110 tanesi (% 82,7)Lisans mezunu olduğu, 15tanesi (% 11,3) Lisansüstü mezunu olduğu, 5 tanesi (% 3,8) Ön lisans mezunu olduğu ve 3 tanesi (% 2,3) Lisans tamamladığı görülmektedir. Katılımcıların büyük kısmının lisans mezunu olduğu ve genel olarak eğitim düzeyinin yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 6: Katılımcıların Branş Durumuna Göre Dağılımı

Değişken	Kategori	n	%
Branş	Sosyal Bilgiler	27	20,3
	Fen Bilimleri	16	12,0
	Güzel Sanatlar ve Yetenek	7	5,3
	Matematik	17	12,8
	Yabancı Dil	13	9,8
	Türk Dili ve Edebiyatı	29	21,8
	Meslek Dersleri	24	18,0

Tablo6 incelendiğinde; araştırmaya katılan katılımcılardan 29 tanesi (% 21,8) Türk Dili ve Edebiyatı, 27 tanesi (% 20,3) Sosyal Bilgiler, 24 tanesi (% 18) Meslek Dersleri, 17 tanesi (% 12,8) Matematik, 16 tanesi (% 12,0) Fen Bilimleri, 13 tanesi (% 9,8) Yabancı Dil ve 7 tanesi (% 5,3) Güzel Sanatlar ve Yetenek branşında oldukları görülmektedir.

Tablo 7: Katılımcıların Sınıf Rehber Öğretmenliği Yapma/Yapmama Durumuna Göre Dağılımı

Değişken	Kategori	n	%
Sınıf Rehber Öğretmenliği	Evet	92	69,2
Yapma/Yapmama Durumu	Hayır	41	30,8

Tablo7 incelendiğinde; araştırmaya katılan katılımcılardan 92 tanesi (% 69,2) sınıf rehber öğretmenliği yapmakta olduğu ve 41 tanesi (%30,8) sınıf rehber öğretmenliği

yapmıyor şeklinde görülmektedir. Katılımcıların çoğunluğunun sınıf rehber öğretmeni olarak görev yapmakta olduğu görülmektedir.

Aşağıda araştırmanın alt problemlerine ilişkin bulgular sırası ile ele alınmakta ve analiz ve yorumlar yapılmaktadır.

4.2. Alt Problemlere İlişkin Bulgular

“Denizli ili Çivril ilçesinde 2015-2016 Eğitim Öğretim yılında Liselerde Görev Yapmakta Olan Yönetici ve Öğretmenlerin Okul Rehberlik Servislerine İlişkin Görüşleri (Denizli İli Çivril İlçe Örneği)” adlı bu çalışmada “Yöneticilerin okul rehberlik servislerine ilişkin görüşleri nelerdir?”, “Okul yöneticilerinin okul rehberlik servislerinin işleyişine ilişkin görüşleri; cinsiyet, yaş, öğrenim düzeyine göre farklılık göstermekte midir?”, “Öğretmenlerin okul rehberlik servislerine ilişkin görüşleri nelerdir?”, “Öğretmenlerin okul rehberlik servislerinin işleyişine ilişkin görüşleri; cinsiyet, yaş, öğrenim düzeyine göre farklılık göstermekte midir?”, “Yöneticilerin ve öğretmenlerin okul rehberlik servislerine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir fark var mıdır?” olmak üzere 5 alt probleme ilişkin bulgulara ve analize yer verilmiştir.

4.2.1. 1. Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın birinci alt problemi “Yöneticilerin okul rehberlik servislerine ilişkin görüşleri nelerdir?” biçiminde belirlenmişti.

Bu alt probleme cevap verebilmek amacıyla toplanan veriler analiz edilerek Tablo8’de gösterilen veriler elde edilmiştir.

Tablo 8:Yöneticilerin okul rehberlik servislerine ilişkin görüşlerinin Analizi

Önermeler	n	\bar{X}	SS	Katılım Düzeyi
1. Okuldaki rehberlik hizmetleri okul idaresi ile işbirliği içinde yürütülmektedir.	22	4,00	1,309	Katılıyorum
2. Sınıf rehber öğretmenlerince öğrencilere okulda uygulanan yönetmelik ve kurallar hakkında bilgi verilmektedir.	22	4,36	0,658	Tamamen Katılıyorum
3. Rehber öğretmenler sınavlarda gözcülük yaparak öğretmenlere yardımcı olmaktadır.	22	2,59	1,552	Katılmıyorum
4.Okula yeni başlayan öğrencilere Sınıf rehber öğretmenlerince okul hakkında bilgi verilmektedir.	22	3,82	1,140	Katılıyorum
5. Okul rehber öğretmenleri okulun idari işleriyle ilgili olarak okul yönetiminin ihtiyaç duyduğu konularda okul idaresine yardımcı olmaktadır.	22	3,59	1,368	Katılıyorum
6. Okul rehber öğretmenleri okula gelmeyen öğretmenlerin yerine derse girmektedirler.	22	2,27	1,486	Katılmıyorum
7. Okul rehber öğretmenleri öğrencilerin okula kayıt edilmesi, devam-devamsızlık durumlarının işlenmesinde müdür yardımcılarına yardım etmektedirler.	22	2,41	1,593	Katılmıyorum
8. Okul rehber öğretmenleri öğrencilere kız-erkek arkadaşlığı ve ergenlik konuları	22	3,36	1,293	Kararsızım

hakkında bilgi vermektedirler.

9. Okul rehber öğretmenleri öğrencilerin kötü alışkanlıklar edinmelerini önleyici çalışmalar yapmaktadırlar.

10. Okul rehber öğretmenleri disiplin kurulu toplantılarına danışman sıfatı ile katılmaktadırlar.

11. Okul rehber öğretmenleri öğrencilerin sınav kaygılarını yenmelerinde öğrencilere yardımcı olmaktadır.

12. Okul rehber öğretmenleri okulda nöbet tutmaktadırlar.

13. Okul rehber öğretmenleri öğrencilerin kendilerini tanımalarına yardım etmektedirler.

14. Okul rehber öğretmenleri öğrencilerin gelecekte yapabilecekleri tanıtmak amacıyla üst eğitim kurumlarına onlarla birlikte geziler düzenlemektedirler.

15. Sınıf rehber öğretmenleri öğrencilerin kişilik gelişimlerini yakından izlemekte ve okul rehber öğretmenleri ile işbirliği içinde çalışmaktadırlar.

16. Okul rehber öğretmenleri öğrencilere meslekleri tanıtmakta ve meslekler hakkında bilgi vermektedirler.

17. Okul rehber öğretmenleri öğrencileri 22 3,73 1,202 Katılıyorum tanımaya yönelik bireyi tanıma teknikleri uygulamaktadırlar.
18. Okul idarecileri okulda birden fazla rehber 22 3,23 1,378 Kararsızım öğretmen bulunması halinde rehber öğretmenler arasında iş bölümü yapmaktadır.
19. Okul rehber öğretmenleri aile ile ilgili 22 3,82 1,006 Katılıyorum problemleri olan öğrencilere yardımcı olmaktadır.
20. Okul rehber öğretmenleri öğrenciye 22 3,91 0,811 Katılıyorum önerilerde bulunmaktadır
21. Okul rehber öğretmenleri öğrenciler 22 3,45 1,299 Katılıyorum hakkında edindiği bütün bilgileri sınıf rehber öğretmenleri ve yöneticilerle paylaşmaktadırlar.
22. Sınıf rehber öğretmenleri rehberlik 22 2,95 1,463 Kararsızım hizmetlerinin etkin yürütülebilmesi için sık sık hizmet içi eğitimlere katılmaktadırlar.
23. Okul idarecileri okulda rehberlik 22 3,86 1,207 Katılıyorum hizmetlerinin sağlıklı şekilde yürütülebilmesi için, hizmetin gerektirdiği uygun çalışma ortamını hazırlamaktadırlar.
24. Okul idarecileri okulun rehberlik 22 3,95 0,999 Katılıyorum hizmetlerinin yürütülmesi ile ilgili yıllık rehberlik hizmetleri çerçeve programının

hazırlanmasını sağlamakta ve uygulanmasını izlemektedirler.

25. Sınıf rehber öğretmenleri rehberlik hizmetleri çerçeve programında yer alan etkinlikleri eksiksiz uygulamaktadırlar.

26. Sınıf rehber öğretmenleri öğrenci dosyalarında kayıt altına alınması istenen bilgileri eksiksiz doldurmaktadırlar.

27. Rehberlik hizmetleri okul yürütme komisyonu toplantılarında alınan kararlardan haberdarım

28. Okul idarecileri rehberlik hizmetlerinin etkin yürütülebilmesi için, okul rehber öğretmenlerinin hizmet içi eğitimlere katılmalarını teşvik etmektedirler.

29. Müdür yardımcıları sorumlu olduğu sınıflardaki öğrencilere ilişkin sorunları rehberlik servisine iletmektedirler.

30. Müdür yardımcıları sorumlu olduğu sınıflardaki öğrencilerle ilgili gerekli bilgi ve belgeleri rehberlik servisine iletmektedirler.

Yöneticilerin Okul Rehberlik Servislerine İlişkin Görüşleri Toplam 22 3,51 0,628 Katılıyorum

Denizli ili Çivril ilçesinde 2015-2016 Eğitim Öğretim yılında Liselerde Görev Yapmakta Olan Yöneticilerin Okul Rehberlik Servislerine İlişkin Görüşleri30 madde ile ölçülmüştür.

Tablo 8dikkatle incelendiğinde ve yapılan inceleme ve analiz sonucundaDenizli ili Çivril ilçesinde 2015-2016 Eğitim Öğretim yılında Liselerde Görev Yapmakta Olan Yöneticilerin Okul Rehberlik Servislerine İlişkin en fazla katılım gösterdikleri önermenin ($X=4,36$) ortalama ile “Sınıf rehber öğretmenlerince öğrencilere okulda uygulanan yönetmelik ve kurallar hakkında bilgi verilmektedir.” maddesine “Tamamen Katılıyorum” şeklinde katılım gösterdikleri görülmüştür. Buradan hareketle yöneticiler ve öğretmenlerin rehberlik hizmetleriyle ilgili yönetmelik ve kurallar hakkında öğrencilere bilgi verildiği söylenebilir. Okul rehberlik hizmetlerine ilişkin en az katılım gösterdikleri önermenin ($X=1,86$) ortalama ile “Okul rehber öğretmenleri okulda nöbet tutmaktadırlar.” maddesine “Katılmıyorum” şeklinde görüş bildirdikleri görülmektedir.

Ayrıca;

“Okuldaki rehberlik hizmetleri okul idaresi ile işbirliği içinde yürütülmektedir.” önermesine ($X=4,00$) ortalama ile “Katılıyorum”, “Rehber öğretmenler sınavlarda gözcülük yaparak öğretmenlere yardımcı olmaktadır.” önermesine ($X=2,59$) ortalama ile “Katılmıyorum”, “Okula yeni başlayan öğrencilere Sınıf rehber öğretmenlerince okul hakkında bilgi verilmektedir.” önermesine ($X=3,82$) ortalama ile “Katılıyorum”, “Okul rehber öğretmenleri okulun idari işleriyle ilgili olarak okul yönetiminin ihtiyaç duyduğu konularda okul idaresine yardımcı olmaktadır.” önermesine ($X=3,59$) ortalama ile “Katılıyorum”, “Okul rehber öğretmenleri okula gelmeyen öğretmenlerin yerine derse girmektedirler.” önermesine ($X=2,27$) ortalama ile “Katılmıyorum”, “Okul rehber öğretmenleri öğrencilerin okula kayıt edilmesi, devam-devamsızlık durumlarının işlenmesinde müdür yardımcılarına yardım etmektedirler.” önermesine ($X=2,41$) ortalama

ile “Katılmıyorum”, “Okul rehber öğretmenleri öğrencilere kız-erkek arkadaşlığı ve ergenlik konuları hakkında bilgi vermektedirler.” önermesine ($X=3,36$) ortalama ile “Katılıyorum”, “Okul rehber öğretmenleri öğrencilerin kötü alışkanlıklar edinmelerini önleyici çalışmalar yapmaktadırlar.” önermesine ($X=3,95$) ortalama ile “Katılıyorum”, “Okul rehber öğretmenleri disiplin kurulu toplantılarına danışman sıfatı ile katılmaktadırlar.” önermesine ($X=3,50$) ortalama ile “Katılıyorum”, “Okul rehber öğretmenleri öğrencilerin sınav kaygılarını yenmelerinde öğrencilere yardımcı olmaktadır.” önermesine ($X=3,73$) ortalama ile “Katılıyorum”, “Okul rehber öğretmenleri öğrencilerin kendilerini tanımalarına yardım etmektedirler.” önermesine ($X=3,64$) ortalama ile “Kararsızım”, “Okul rehber öğretmenleri öğrencilerin gelecekte yapabilecekleri tanıtmak amacıyla üst eğitim kurumlarına onlarla birlikte geziler düzenlemektedirler. ” önermesine ($X=3,36$) ortalama ile “Kararsızım”, “Sınıf rehber öğretmenleri öğrencilerin kişilik gelişimlerini yakından izlemekte ve okul rehber öğretmenleri ile işbirliği içinde çalışmaktadırlar. ” önermesine ($X=3,64$) ortalama ile “Katılıyorum”, “Okul rehber öğretmenleri öğrencilere meslekleri tanıtmakta ve meslekler hakkında bilgi vermektedirler. ” önermesine($X=3,86$) ortalama ile “Katılıyorum”, “Okul rehber öğretmenleri öğrencileri tanımaya yönelik bireyi tanıma teknikleri uygulamaktadırlar.” önermesine ($X=3,73$) ortalama ile “Katılıyorum”, “Okul idarecileri okulda birden fazla rehber öğretmen bulunması halinde rehber öğretmenler arasında iş bölümü yapmaktadır.” önermesine ($X=3,23$) ortalama ile “Kararsızım”, “Okul rehber öğretmenleri aile ile ilgili problemleri olan öğrencilere yardımcı olmaktadır.” önermesine ($X=3,82$) ortalama ile “Katılıyorum”, “Okul rehber öğretmenleri öğrenciye önerilerde bulunmaktadır.” önermesine ($X=3,91$) ortalama ile “Katılıyorum”, “Okul rehber öğretmenleri öğrenciler hakkında edindiği bütün bilgileri sınıf rehber öğretmenleri ve yöneticilerle paylaşmaktadırlar.” önermesine ($X= 3,45$) ortalama ile “Katılıyorum”,

“Sınıf rehber öğretmenleri rehberlik hizmetlerinin etkin yürütülebilmesi için sık sık hizmet içi eğitimlere katılmaktadırlar.” önermesine ($X=2,95$) ortalama ile “Kararsızım”, “Okul idarecileri okulda rehberlik hizmetlerinin sağlıklı şekilde yürütülebilmesi için, hizmetin gerektirdiği uygun çalışma ortamını hazırlamaktadırlar.” önermesine ($X=3,86$) ortalama ile “Katılıyorum”, “Okul idarecileri okulun rehberlik hizmetlerinin yürütülmesi ile ilgili yıllık rehberlik hizmetleri çerçeve programının hazırlanmasını sağlamakta ve uygulanmasını izlemektedirler.” önermesine ($X=3,95$) ortalama ile “Katılıyorum”, “Sınıf rehber öğretmenleri rehberlik hizmetleri çerçeve programında yer alan etkinlikleri eksiksiz uygulamaktadırlar.” önermesine ($X=3,68$) ortalama ile “Katılıyorum”, “Sınıf rehber öğretmenleri öğrenci dosyalarında kayıt altına alınması istenen bilgileri eksiksiz doldurmaktadırlar.” önermesine ($X= 3,41$) ortalama ile “Katılıyorum”, “Rehberlik hizmetleri okul yürütme komisyonu toplantılarında alınan kararlardan haberdarım.” önermesine ($X= 3,73$) ortalama ile “Katılıyorum”, “Okul idarecileri rehberlik hizmetlerinin etkin yürütülebilmesi için, okul rehber öğretmenlerinin hizmet içi eğitimlere katılmalarını teşvik etmektedirler.” önermesine ($X=3,68$) ortalama ile “Katılıyorum”, “Müdür yardımcıları sorumlu olduğu sınıflardaki öğrencilere ilişkin sorunları rehberlik servisine iletmektedirler.” önermesine ($X= 4,05$) ortalama ile “Katılıyorum”, “Müdür yardımcıları sorumlu olduğu sınıflardaki öğrencilerle ilgili gerekli bilgi ve belgeleri rehberlik servisine iletmektedirler.” önermesine ($X=4,18$) ortalama ile “Katılıyorum” şeklinde görüş bildirdikleri tespit edilmiştir.

Ayrıca Yöneticilerin Okul Rehberlik Servislerine İlişkin Görüşleri genel katılım düzeyi ise ($X= 3,51$) ortalama ile “Katılıyorum” düzeyindedir. Buradan hareketle yöneticilerin okul rehberlik hizmetlerine ilişkin görüşlerinin katılıyorum düzeyinde olduğu söylenebilir.

4.2.2. 2. Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın ikinci alt problemi “Denizli ili Çivril İlçesinde görev yapan yöneticilerinin okul rehberlik servislerine ilişkin görüşleri;

- ✓ Cinsiyete göre anlamlı bir fark var mıdır?
- ✓ Yaş durumuna göre anlamlı bir fark var mıdır?
- ✓ Öğrenim düzeyine göre anlamlı bir fark var mıdır?” biçiminde belirlenmişti.

Bu nedenle araştırma sorusuna cevap vermek için parametrik bir teknik olan Independent Samples T Testi ve One-Way Anova Testinin kullanılmasına karar verilmiştir.

Bu alt probleme cevap verebilmek amacıyla toplanan veriler analiz edilerek tablolarda gösterilen veriler elde edilmiştir.

Tablo 9:Okul Yöneticilerinin Okul Rehberlik Servislerinin İşleyişine İlişkin Görüşlerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Independent Samples T Testiyle Analizi

Değişken	Kategori	N	\bar{X}	Ss	t	p
Cinsiyet	Bayan	2	3,41	0,116	-,238	0,56
	Erkek	20	3,53	0,147		

*p>0,05

Tablo 9’abaktığımızda yapılan Independent Samples T Testi analizi sonucunda Denizli ili Çivril ilçesinde görev yapan yönetici görüşlerine göre okul rehberlik servislerine ilişkin görüşleri ile cinsiyet değişkeni arasında istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir fark bulunamamıştır ($t = -,238$; $p > 0,05$). Dolayısıyla Çivril ilçesinde 2015-2016 eğitim öğretim yılında görev yapan eğitim yöneticilerin cinsiyetleri bayan veya erkek ne olursa olsun okul rehberlik servislerine ilişkin görüşlerinin benzer/aynı olduğu söylenebilir.

Tablo 10:Okul Yöneticilerinin Okul Rehberlik Servislerinin İşleyişine İlişkin Görüşlerinin Yaş Değişkenine Göre One-Way Anova Testiyle Analizi

Değişken	Kategori	Kareler Serbestlik		Kareler Ortalaması	F	p	Fark
		Toplamı	Derecesi				
Yaş	Gruplar Arası	1,47	3	0,49	1,29	0,30	Yok
	Grup İçi	6,82	18	0,37			

*p>0,05

Tablo 10’abaktığımızda yapılan One-Way Anova Testi analizi sonucunda Denizli ili Çivril ilçesinde görev yapan yönetici görüşlerine göre okul rehberlik servislerine ilişkin görüşleri ile yaş değişkeni arasında istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir fark bulunamamıştır(F=1,29; p>0,05). Dolayısıyla yöneticilerin yaşı ne olursa olsun okul rehberlik servilerine ilişkin görüşlerinin benzer/aynı olduğu söylenebilir.

Tablo 11:Okul Yöneticilerinin Okul Rehberlik Servislerinin İşleyişine İlişkin Görüşlerinin Öğrenim Düzeyi Değişkenine Göre One-Way Anova Testiyle Analizi

Değişken	Kategori	Kareler Serbestlik		Kareler Ortalaması	F	p	Fark
		Toplamı	Derecesi				
Öğrenim Düzeyi	Gruplar Arası	0,09	2	0,046	0,10	0,89	Yok
	Grup İçi	8,21	19	0,43			

*p>0,05

Tablo 11’ebaktığımızda yapılan One-Way Anova Testi analizi sonucunda Denizli ili Çivril ilçesinde görev yapan yönetici görüşlerine göre okul rehberlik servislerine ilişkin görüşleri ile öğrenim düzeyleri değişkeni arasında istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir fark bulunamamıştır(F=0,10; p>0,05). Dolayısıyla yöneticilerin öğrenim düzeyi ne olursa olsun okul rehberlik servilerine ilişkin görüşlerinin benzer/aynı olduğu söylenebilir.

4.2.3. 3. Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın üçüncü alt problemi “Denizli ili Çivril İlçesinde görev yapan öğretmenlerin okul rehberlik servislerine ilişkin görüşleri nelerdir? biçiminde belirlenmişti. Bu alt probleme cevap verebilmek amacıyla toplanan veriler analiz edilerek tablolarda gösterilen veriler elde edilmiştir.

Tablo 12:Yöneticilerin okul rehberlik servislerine ilişkin görüşlerinin Analizi

Önergeler	N	\bar{X}	SS	Katılım Düzeyi
1. Okuldaki rehberlik hizmetleri okul idaresi ile işbirliği içinde yürütülmektedir.	111	3,72	1,309	Katılıyorum
2. Sınıf rehber öğretmenlerince öğrencilere okulda uygulanan yönetmelik ve kurallar hakkında bilgi verilmektedir.	111	3,88	1,28	Katılıyorum
3. Rehber öğretmenler sınavlarda gözcülük yaparak öğretmenlere yardımcı olmaktadır.	111	2,18	1,46	Katılmıyorum
4.Okula yeni başlayan öğrencilere Sınıf rehber öğretmenlerince okul hakkında bilgi verilmektedir.	111	3,88	1,18	Katılıyorum
5. Okul rehber öğretmenleri okulun idari işleriyle ilgili olarak okul yönetiminin ihtiyaç duyduğu konularda okul idaresine yardımcı olmaktadır.	111	3,49	1,38	Katılıyorum
6. Okul rehber öğretmenleri okula gelmeyen öğretmenlerin yerine derse girmektedirler.	111	1,81	1,22	Katılmıyorum
7. Okul rehber öğretmenleri öğrencilerin okula	111	2,37	1,51	Katılmıyorum

kayıt edilmesi, devam-devamsızlık durumlarının işlenmesinde müdür yardımcılarına yardım etmektedirler.

8. Okul rehber öğretmenleri öğrencilere kız-erkek arkadaşlığı ve ergenlik konuları hakkında bilgi vermektedirler.

9. Okul rehber öğretmenleri öğrencilerin kötü alışkanlıklar edinmelerini önleyici çalışmalar yapmaktadırlar.

10. Okul rehber öğretmenleri disiplin kurulu toplantılarına danışman sıfatı ile katılmaktadırlar.

11. Okul rehber öğretmenleri öğrencilerin sınav kaygılarını yenmelerinde öğrencilere yardımcı olmaktadır.

12. Okul rehber öğretmenleri okulda nöbet tutmaktadırlar.

13. Okul rehber öğretmenleri öğrencilerin kendilerini tanımalarına yardım etmektedirler.

14. Okul rehber öğretmenleri öğrencilerin gelecekte yapabilecekleri tanıtmak amacıyla üst eğitim kurumlarına onlarla birlikte geziler düzenlemektedirler.

15. Sınıf rehber öğretmenleri öğrencilerin kişilik gelişimlerini yakından izlemekte ve

okul rehber öğretmenleri ile işbirliği içinde çalışmaktadırlar.

16. Okul rehber öğretmenleri öğrencilere 111 3,74 1,27 Katılıyorum meslekleri tanıtmakta ve meslekler hakkında bilgi vermektedirler.

17. Okul rehber öğretmenleri öğrencileri 111 3,65 1,23 Katılıyorum tanımaya yönelik bireyi tanıma teknikleri uygulamaktadırlar.

18. Okul idarecileri okulda birden fazla rehber 111 2,99 1,43 Kararsızım öğretmen bulunması halinde rehber öğretmenler arasında iş bölümü yapmaktadır.

19. Okul rehber öğretmenleri aile ile ilgili 111 3,66 1,27 Katılıyorum problemleri olan öğrencilere yardımcı olmaktadır.

20. Okul rehber öğretmenleri öğrenciye 111 3,81 1,21 Katılıyorum önerilerde bulunmaktadır

21. Okul rehber öğretmenleri öğrenciler 111 3,19 1,43 Kararsızım hakkında edindiği bütün bilgileri sınıf rehber öğretmenleri ve yöneticilerle paylaşmaktadırlar.

22. Sınıf rehber öğretmenleri rehberlik 111 2,64 1,34 Kararsızım hizmetlerinin etkin yürütülebilmesi için sık sık hizmet içi eğitimlere katılmaktadırlar.

23. Okul idarecileri okulda rehberlik 111 3,44 1,20 Katılıyorum hizmetlerinin sağlıklı şekilde yürütülebilmesi

için, hizmetin gerektirdiği uygun çalışma ortamını hazırlamaktadırlar.

24. Okul idarecileri okulun rehberlik hizmetlerinin yürütülmesi ile ilgili yıllık rehberlik hizmetleri çerçeve programının hazırlanmasını sağlamak ve uygulanmasını izlemektedirler.	111	3,83	1,17	Katılıyorum
25. Sınıf rehber öğretmenleri rehberlik hizmetleri çerçeve programında yer alan etkinlikleri eksiksiz uygulamaktadırlar.	111	3,56	1,19	Katılıyorum
26. Sınıf rehber öğretmenleri öğrenci dosyalarında kayıt altına alınması istenen bilgileri eksiksiz doldurmaktadırlar.	111	3,72	1,23	Katılıyorum
27. Rehberlik hizmetleri okul yürütme komisyonu toplantılarında alınan kararlardan haberdarım	111	3,59	1,35	Katılıyorum
28. Okul idarecileri rehberlik hizmetlerinin etkin yürütülebilmesi için, okul rehber öğretmenlerinin hizmet içi eğitimlere katılmalarını teşvik etmektedirler.	111	3,45	1,27	Katılıyorum
29. Müdür yardımcıları sorumlu olduğu sınıflardaki öğrencilere ilişkin sorunları rehberlik servisine iletmektedirler.	111	3,68	1,19	Katılıyorum
30. Müdür yardımcıları sorumlu olduğu sınıflardaki öğrencilerle ilgili gerekli bilgi ve	111	3,74	1,17	Katılıyorum
-

belgeleri rehberlik servisine iletmektedirler.

Yöneticilerin Okul Rehberlik Servislerine	111	3,33	0,810	Kararsızım

İlişkin Görüşleri Toplam

Denizli ili Çivril ilçesinde 2015-2016 Eğitim Öğretim yılında Liselerde Görev Yapmakta Olan Öğretmenlerin Okul Rehberlik Servislerine İlişkin Görüşleri30 madde ile ölçülmüştür.

Tablo 12 dikkatle incelendiğinde ve yapılan inceleme ve analiz sonucunda Denizli ili Çivril ilçesinde 2015-2016 Eğitim Öğretim yılında Liselerde Görev Yapmakta Olan Öğretmenlerin Okul Rehberlik Servislerine İlişkin en fazla katılım gösterdikleri önermenin ($X=3,88$) ortalama ile “Sınıf rehber öğretmenlerince öğrencilere okulda uygulanan yönetmelik ve kurallar hakkında bilgi verilmektedir.” maddesine “Katılıyorum” şeklinde katılım gösterdikleri görülmüştür. Buradan hareketle öğretmenlerin rehberlik hizmetleriyle ilgili yönetmelik ve kurallar hakkında öğrencilere bilgi verildiği görüşüne katıldıkları söylenebilir. Okul rehberlik hizmetlerine ilişkin en az katılım gösterdikleri önermenin ($X=1,81$) ortalama ile “Okul rehber öğretmenleri okula gelmeyen öğretmenlerin yerine derse girmektedirler.” maddesine “Katılmıyorum” şeklinde görüş bildirdikleri görülmektedir.

Ayrıca;

“Okuldaki rehberlik hizmetleri okul idaresi ile işbirliği içinde yürütülmektedir.” önermesine ($X=3,72$) ortalama ile “Katılıyorum”, “Rehber öğretmenler sınavlarda gözcülük yaparak öğretmenlere yardımcı olmaktadır.” önermesine ($X=2,18$) ortalama ile “Katılmıyorum”, “Okula yeni başlayan öğrencilere Sınıf rehber öğretmenlerince okul hakkında bilgi verilmektedir.” önermesine ($X=3,88$) ortalama ile “Katılıyorum”, “Okul rehber öğretmenleri okulun idari işleriyle ilgili olarak okul yönetiminin ihtiyaç duyduğu konularda okul idaresine yardımcı olmaktadır.” önermesine ($X=3,49$) ortalama ile

“Katılıyorum”, “Okul rehber öğretmenleri öğrencilerin okula kayıt edilmesi, devam-devamsızlık durumlarının işlenmesinde müdür yardımcılara yardım etmektedirler.” önermesine ($X=2,37$) ortalama ile “Katılmıyorum”, “Okul rehber öğretmenleri öğrencilere kız-erkek arkadaşlığı ve ergenlik konuları hakkında bilgi vermektedirler.” önermesine ($X=3,59$) ortalama ile “Katılıyorum”, “Okul rehber öğretmenleri öğrencilerin kötü alışkanlıklar edinmelerini önleyici çalışmalar yapmaktadırlar.” önermesine ($X=3,50$) ortalama ile “Katılıyorum”, “Okul rehber öğretmenleri disiplin kurulu toplantılarına danışman sıfatı ile katılmaktadırlar.” önermesine ($X=3,33$) ortalama ile “Kararsızım”, “Okul rehber öğretmenleri öğrencilerin sınav kaygılarını yenmelerinde öğrencilere yardımcı olmaktadırlar.” önermesine ($X=3,60$) ortalama ile “Katılıyorum”, “Okul rehber öğretmenleri okulda nöbet tutmaktadırlar.” önermesine ($X=2,02$) ortalama ile “Katılmıyorum”, “Okul rehber öğretmenleri öğrencilerin kendilerini tanımalarına yardım etmektedirler.” önermesine ($X=3,34$) ortalama ile “Kararsızım”, “Okul rehber öğretmenleri öğrencilerin gelecekte yapabilecekleri tanıtmak amacıyla üst eğitim kurumlarına onlarla birlikte geziler düzenlemektedirler.” önermesine ($X=3,00$) ortalama ile “Kararsızım”, “Sınıf rehber öğretmenleri öğrencilerin kişilik gelişimlerini yakından izlemekte ve okul rehber öğretmenleri ile işbirliği içinde çalışmaktadırlar.” önermesine ($X=3,69$) ortalama ile “Katılıyorum”, “Okul rehber öğretmenleri öğrencilere meslekleri tanıtmakta ve meslekler hakkında bilgi vermektedirler.” önermesine ($X=3,74$) ortalama ile “Katılıyorum”, “Okul rehber öğretmenleri öğrencileri tanımaya yönelik bireyi tanıma teknikleri uygulamaktadırlar.” önermesine ($X=3,65$) ortalama ile “Katılıyorum”, “Okul idarecileri okulda birden fazla rehber öğretmen bulunması halinde rehber öğretmenler arasında iş bölümü yapmaktadır.” önermesine ($X=2,99$) ortalama ile “Kararsızım”, “Okul rehber öğretmenleri aile ile ilgili problemleri olan öğrencilere yardımcı olmaktadırlar.” önermesine ($X=3,66$) ortalama ile “Katılıyorum”, “Okul rehber öğretmenleri öğrenciye

önerilerde bulunmaktadır.” önermesine ($X=3,81$) ortalama ile “Katılıyorum”, “Okul rehber öğretmenleri öğrenciler hakkında edindiği bütün bilgileri sınıf rehber öğretmenleri ve yöneticilerle paylaşmaktadırlar.” önermesine ($X= 3,19$) ortalama ile “Kararsızım”, “Sınıf rehber öğretmenleri rehberlik hizmetlerinin etkin yürütülebilmesi için sık sık hizmet içi eğitimlere katılmaktadırlar.” önermesine ($X=2,64$) ortalama ile “Kararsızım”, “Okul idarecileri okulda rehberlik hizmetlerinin sağlıklı şekilde yürütülebilmesi için, hizmetin gerektirdiği uygun çalışma ortamını hazırlamaktadırlar. ” önermesine ($X=3,44$) ortalama ile “Katılıyorum”, “Okul idarecileri okulun rehberlik hizmetlerinin yürütülmesi ile ilgili yıllık rehberlik hizmetleri çerçeve programının hazırlanmasını sağlamak ve uygulanmasını izlemektedirler. ” önermesine ($X=3,83$) ortalama ile “Katılıyorum”, “Sınıf rehber öğretmenleri rehberlik hizmetleri çerçeve programında yer alan etkinlikleri eksiksiz uygulamaktadırlar. ” önermesine ($X=3,56$) ortalama ile “Katılıyorum”, “Sınıf rehber öğretmenleri öğrenci dosyalarında kayıt altına alınması istenen bilgileri eksiksiz doldurmaktadırlar. ” önermesine ($X= 3,72$) ortalama ile “Katılıyorum”, “Rehberlik hizmetleri okul yürütme komisyonu toplantılarında alınan kararlardan haberdarım.” önermesine ($X= 3,59$) ortalama ile “Katılıyorum”, “Okul idarecileri rehberlik hizmetlerinin etkin yürütülebilmesi için, okul rehber öğretmenlerinin hizmet içi eğitimlere katılmalarını teşvik etmektedirler. ” önermesine ($X=3,45$) ortalama ile “Katılıyorum”, “Müdür yardımcıları sorumlu olduğu sınıflardaki öğrencilere ilişkin sorunları rehberlik servisine iletmektedirler. ” önermesine ($X= 3,68$) ortalama ile “Katılıyorum”, “Müdür yardımcıları sorumlu olduğu sınıflardaki öğrencilerle ilgili gerekli bilgi ve belgeleri rehberlik servisine iletmektedirler.” önermesine ($X=3,74$) ortalama ile “Katılıyorum” şeklinde görüş bildirdikleri tespit edilmiştir.

Ayrıca Öğretmenlerin Okul Rehberlik Servislerine İlişkin Görüşleri genel katılım düzeyi ise ($X= 3,33$) ortalama ile “Kararsızım” düzeyindedir. Buradan hareketle

öğretmenlerin okul rehberlik hizmetlerine ilişkin görüşlerinin kararsızım düzeyinde olduğu ve olumlu/olumsuz düzeyde herhangi bir yargılarının olmadığı söylenebilir.

4.2.4. 4. Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın dördüncü alt problemi “Denizli ili Çivril İlçesinde görev yapan öğretmenlerin okul rehberlik servislerine ilişkin görüşlerinde;

- ✓ Cinsiyete göre anlamlı bir fark var mıdır?
- ✓ Yaş durumuna göre anlamlı bir fark var mıdır?
- ✓ Öğrenim düzeyine göre anlamlı bir fark var mıdır?” biçiminde belirlenmişti.

Bu nedenle araştırma sorusuna cevap vermek için parametrik bir teknik olan Independent Samples T Testi ve One-Way Anova Testinin kullanılmasına karar verilmiştir.

Bu alt probleme cevap verebilmek amacıyla toplanan veriler analiz edilerek tablolarda gösterilen veriler elde edilmiştir.

Tablo 13:Öğretmenlerin Okul Rehberlik Servislerinin İşleyişine İlişkin Görüşlerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Independent Samples T Testiyle Analizi

Değişken	Kategori	n	\bar{X}	ss	t	p
Cinsiyet	Bayan	44	3,27	0,87	-,635	0,53
	Erkek	67	3,37	0,77		

*p>0,05

Tablo 13’ebaktığımızda yapılan Independent Samples T Testi analizi sonucunda Denizli ili Çivril ilçesinde görev yapan öğretmenlere göre okul rehberlik servislerinin işleyişine ilişkin görüşleri ile cinsiyet değişkeni arasında istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir fark bulunamamıştır ($t = -,635$; $p > 0,05$). Dolayısıyla

Çivril ilçesinde 2015-2016 eğitim öğretim yılında görev yapan öğretmenlerin cinsiyetleri bayan veya erkek ne olursa olsun okul rehberlik servislerine ilişkin görüşlerinin benzer/aynı olduğu söylenebilir.

Tablo 14:Okul Yöneticilerinin Okul Rehberlik Servislerinin İşleyişine İlişkin Görüşlerinin Yaş Değişkenine Göre One-Way Anova Testiyle Analizi

Değişken	Kategori	Kareler	Serbestlik	Kareler	F	p	Fark
		Toplamı	Derecesi	Ortalaması			
Yaş	Gruplar Arası	1,68	3	0,56	0,85	0,47	Yok
	Grup İçi	70,62	107	0,66			

*p>0,05

Çizelge 14'e baktığımızda yapılan One-Way Anova Testi analizi sonucunda Denizli ili Çivril ilçesinde görev yapan öğretmen görüşlerine göre okul rehberlik servislerine ilişkin görüşleri ile yaş değişkeni arasında istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir fark bulunamamıştır(F=0,85; p>0,05). Dolayısıyla öğretmenlerin yaşı ne olursa olsun okul rehberlik servilerine ilişkin görüşlerinin benzer/aynı olduğu söylenebilir.

Tablo 15:Okul Yöneticilerinin Okul Rehberlik Servislerinin İşleyişine İlişkin Görüşlerinin Öğrenim Düzeyi Değişkenine Göre One-Way Anova Testiyle Analizi

Değişken	Kategori	Kareler	Serbestlik	Kareler	F	p	Fark
		Toplamı	Derecesi	Ortalaması			
Öğrenim Düzeyi	Gruplar Arası	2,45	4	0,61	0,93	0,44	Yok
	Grup İçi	69,85	106	0,65			

*p>0,05

Tablo 15'ebaktığımızda yapılan One-Way Anova Testi analizi sonucunda Denizli ili Çivril ilçesinde görev yapan öğretmen görüşlerine göre okul rehberlik servislerine ilişkin görüşleri ile öğrenim düzeyleri değişkeni arasında istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir fark bulunamamıştır(F=0,93; p>0,05). Dolayısıyla öğretmenlerin öğrenim düzeyi ne olursa olsun okul rehberlik servilerine ilişkin görüşlerinin benzer/aynı olduğu söylenebilir.

4.2.5. 5. Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın beşinci alt problemi “Denizli ili Çivril İlçesinde görev yapan yönetici ve öğretmenlerin okul rehberlik servislerine ilişkin görüşlerinde anlamlı bir farklılık var mıdır? biçiminde belirlenmişti.

Araştırma sorusuna cevap vermek için hangi istatistiksel tekniğin kullanılacağına karar vermek amacıyla tek örneklem Kolmogorov Simirnov testi uygulanmıştır. Elde edilen sonuçlara göre ankete verilen cevapların normal dağılım gösterdiği belirlenmiştir. $K-S(z)=0,751; p>0,05$)

Bu nedenle araştırma sorusuna cevap vermek için parametrik bir teknik olan Independent Samples T Testinin kullanılmasına karar verilmiştir.

Bu alt probleme cevap verebilmek amacıyla toplanan veriler analiz edilerek aşağıda tabloda gösterilen veriler elde edilmiştir.

Tablo 16:Yönetici ve Öğretmenlerin Okul Rehberlik Servislerinin İşleyişine İlişkin Görüşlerinin İndependent Samples T Testiyle Analizi

Değişken	Kategori	n	\bar{X}	ss	T	p
Yönetici	/ Yönetici	22	3,51	0,62	1,18	0,32
Öğretmen	Öğretmen	111	3,33	0,81		

* $p>0,05$

Tablo 16’ yabaktığımızda yapılan Independent Samples T Testi analizi sonucunda Denizli ili Çivril ilçesinde görev yapan yönetici ve öğretmenlerin okul rehberlik servislerinin işleyişine ilişkin görüşleri arasında istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir fark bulunamamıştır ($t= 1,18; p>0,05$). Dolayısıyla Çivril ilçesinde 2015-2016 eğitim öğretim yılında görev yapan yönetici ve öğretmenlerin okul rehberlik servislerine ilişkin görüşlerinin benzer/aynı olduğu söylenebilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

5. TARTIŞMA ve ÖNERİLER

5.1 Tartışma

Denizli ili Çivril ilçesinde 2015-2016 Eğitim Öğretim yılında Liselerde Görev Yapmakta Olan Yönetici ve Öğretmenlerin Okul Rehberlik Servislerine İlişkin Görüşlerinin incelendiği bu çalışmada çalışmaya katılan;

- ❖ Araştırmaya katılan katılımcıların % 36,4'ünün bayan; % 65,4'ünün erkek olduğu görülmektedir. Buna göre katılımcıların çoğunluğunun erkek olduğu görülmektedir. Cinsiyet eşitliği sağlanarak ve çalışma başka il ve ilçelerde de yapılarak daha genellenebilir sonuçlara ulaşılabilir.
- ❖ Araştırmaya katılan katılımcılardan; en fazla katılımcının % 83,5'inin öğretmen ve % 16,5'inin yönetici olduğu görülmüştür. Katılımcı eşitliği sağlanarak ve çalışma başka il ve ilçelerde de yapılarak daha genellenebilir sonuçlara ulaşılabilir.
- ❖ Araştırmaya katılan katılımcılardan % 42,1'inin 31-40 yaş, % 25,6'sının 41-50 yaş, % 19,5'i 20-30 yaş, % 12,8'i 51 ve üzeri yaş kategorilerinde olduğu görülmektedir. Buradan hareketle katılımcıların büyük kısmının orta yaş kategorisinde olduğu görülmektedir. Yaş kategorilerinde eşitlik sağlanarak ve çalışma başka il ve ilçelerde de yapılarak daha genellenebilir sonuçlara ulaşılabilir.
- ❖ Araştırmaya katılan katılımcıların % 45,1'i 11-20 yıl, % 29,3'ü 0-10 yıl, % 20,3'ü 21-30 yıl ve % 5,3'ü 31 yıl ve üzeri süre hizmet süresi/kıdeme sahip olduğu görülmektedir.
- ❖ Araştırmaya katılan katılımcılardan % 82,7'sinin Lisans mezunu olduğu, % 11,3'ünün Lisansüstü mezunu olduğu, % 3,8'inin Ön lisans mezunu olduğu ve %

2,3'ünün Lisans tamamladığı görülmektedir. Katılımcıların büyük kısmının lisans mezunu olduğu ve genel olarak eğitim düzeyinin yüksek olduğu görülmektedir.

- ❖ Araştırmaya katılan katılımcılardan % 21,8'i Türk Dili ve Edebiyatı, % 20,3'ü Sosyal Bilgiler, % 18'i Meslek Dersleri, % 12,8'i Matematik, % 12'si Fen Bilimleri, % 9,8'i Yabancı Dil ve % 5,3'ü Güzel Sanatlar ve Yetenek branşında oldukları görülmektedir. Branş eşitliği sağlanarak ve çalışma başka il ve ilçelerde de yapılarak daha genellenebilir sonuçlara ulaşılabilir.
- ❖ Araştırmaya katılan katılımcılardan % 69,2'si sınıf rehber öğretmenliği yapmakta olduğu ve % 30,8'inin sınıf rehber öğretmenliği yapmıyor şeklinde görülmektedir. Katılımcıların çoğunluğunun sınıf rehber öğretmeni olarak görev yapmakta olduğu görülmektedir. Sınıf rehber öğretmenliği yapan/yapmayan eşitliği sağlanarak ve çalışma başka il ve ilçelerde de yapılarak daha genellenebilir sonuçlara ulaşılabilir.
- ❖ Denizli ili Çivril ilçesinde 2015-2016 Eğitim Öğretim yılında Liselerde Görev Yapmakta Olan Yöneticilerin Okul Rehberlik Servislerine İlişkin Görüşleri 30 madde ile ölçülmüştür. Daha çok madde ile veya bu çalışmadan elde edilen sonuçlara bakılarak ve daha farklı ölçek geliştirerek başka çalışmalar da yapılabilir.
- ❖ Yapılan inceleme ve analiz sonucunda Denizli ili Çivril ilçesinde 2015-2016 Eğitim Öğretim yılında Liselerde Görev Yapmakta Olan Yöneticilerin Okul Rehberlik Servislerine İlişkin en fazla katılım gösterdikleri önermenin ($X=4,36$) ortalama ile "Sınıf rehber öğretmenlerince öğrencilere okulda uygulanan yönetmelik ve kurallar hakkında bilgi verilmektedir." maddesine " Tamamen Katılıyorum" şeklinde katılım gösterdikleri görülmüştür. Buradan hareketle yöneticilerin rehberlik hizmetleriyle ilgili yönetmelik ve kurallar hakkında sınıf rehber öğretmenleri tarafından öğrencilere bilgi verildiği düşünülmektedir.

- ❖ Yapılan inceleme ve analiz sonucunda Denizli ili Çivril ilçesinde 2015-2016 Eğitim Öğretim yılında Liselerde Görev Yapmakta Olan Yöneticilerin Okul Rehberlik Servislerine İlişkin en az katılım gösterdikleri önermenin ($X= 1,86$) ortalama ile “Okul rehber öğretmenleri okulda nöbet tutmaktadırlar.” maddesine “Katılmıyorum” şeklinde görüş bildirdikleri görülmektedir. Okul rehber öğretmenlerinin nöbet tutmadıkları anlaşılmaktadır. Bu durum mevzuata da uygunluk göstermekte ve rehberlik öğretmenleri okullarda nöbet tutmamaktadır.
- ❖ Yöneticilerin Okul Rehberlik Servislerine İlişkin “Okuldaki rehberlik hizmetleri okul idaresi ile işbirliği içinde yürütülmektedir.” önermesine ($X=4,00$) ortalama ile “Katılıyorum”, “Okula yeni başlayan öğrencilere Sınıf rehber öğretmenlerince okul hakkında bilgi verilmektedir.” önermesine ($X=3,82$) ortalama ile “Katılıyorum”, “Okul rehber öğretmenleri okulun idari işleriyle ilgili olarak okul yönetiminin ihtiyaç duyduğu konularda okul idaresine yardımcı olmaktadır.” önermesine ($X=3,59$) ortalama ile “Katılıyorum”, “Okul rehber öğretmenleri öğrencilere kız-erkek arkadaşlığı ve ergenlik konuları hakkında bilgi vermektedirler.” önermesine ($X=3,36$) ortalama ile “Katılıyorum”, “Okul rehber öğretmenleri öğrencilerin kötü alışkanlıklar edinmelerini önleyici çalışmalar yapmaktadırlar.” önermesine ($X=3,95$) ortalama ile “Katılıyorum”, “Okul rehber öğretmenleri disiplin kurulu toplantılarına danışman sıfatı ile katılmaktadırlar.” önermesine ($X=3,50$) ortalama ile “Katılıyorum”, “Okul rehber öğretmenleri öğrencilerin sınav kaygılarını yenmelerinde öğrencilere yardımcı olmaktadır.” önermesine ($X=3,73$) ortalama ile “Katılıyorum”, “Sınıf rehber öğretmenleri öğrencilerin kişilik gelişimlerini yakından izlemekte ve okul rehber öğretmenleri ile işbirliği içinde çalışmaktadırlar.” önermesine ($X=3,64$) ortalama ile “Katılıyorum”, “Okul rehber öğretmenleri öğrencilere meslekleri tanıtmakta ve meslekler hakkında bilgi vermektedirler.”

önermesine (X=3,86) ortalama ile “Katılıyorum”, “Okul rehber öğretmenleri öğrencileri tanımaya yönelik bireyi tanıma teknikleri uygulamaktadırlar.” önermesine (X=3,73) ortalama ile “Katılıyorum”, “Okul rehber öğretmenleri aile ile ilgili problemleri olan öğrencilere yardımcı olmaktadır.” önermesine (X=3,82) ortalama ile “Katılıyorum”, “Okul rehber öğretmenleri öğrenciye önerilerde bulunmaktadır.” önermesine (X=3,91) ortalama ile “Katılıyorum”, “Okul rehber öğretmenleri öğrenciler hakkında edindiği bütün bilgileri sınıf rehber öğretmenleri ve yöneticilerle paylaşmaktadırlar.” önermesine (X= 3,45) ortalama ile “Katılıyorum”, “Okul idarecileri okulda rehberlik hizmetlerinin sağlıklı şekilde yürütülebilmesi için, hizmetin gerektirdiği uygun çalışma ortamını hazırlamaktadırlar. ” önermesine (X=3,86) ortalama ile “Katılıyorum”, “Okul idarecileri okulun rehberlik hizmetlerinin yürütülmesi ile ilgili yıllık rehberlik hizmetleri çerçeve programının hazırlanmasını sağlamak ve uygulanmasını izlemektedirler. ” önermesine (X=3,95) ortalama ile “Katılıyorum”, “Sınıf rehber öğretmenleri rehberlik hizmetleri çerçeve programında yer alan etkinlikleri eksiksiz uygulamaktadırlar. ” önermesine (X=3,68) ortalama ile “Katılıyorum”, “Sınıf rehber öğretmenleri öğrenci dosyalarında kayıt altına alınması istenen bilgileri eksiksiz doldurmaktadırlar. ” önermesine (X= 3,41) ortalama ile “Katılıyorum”, “Rehberlik hizmetleri okul yürütme komisyonu toplantılarında alınan kararlardan haberdarım.” önermesine (X= 3,73) ortalama ile “Katılıyorum”, “Okul idarecileri rehberlik hizmetlerinin etkin yürütülebilmesi için, okul rehber öğretmenlerinin hizmet içi eğitimlere katılmalarını teşvik etmektedirler. ” önermesine (X=3,68) ortalama ile “Katılıyorum”, “Müdür yardımcıları sorumlu olduğu sınıflardaki öğrencilere ilişkin sorunları rehberlik servisine iletmektedirler. ” önermesine (X= 4,05) ortalama ile “Katılıyorum”, “Müdür yardımcıları sorumlu olduğu sınıflardaki

öğrencilerle ilgili gerekli bilgi ve belgeleri rehberlik servisine iletmektedirler.” önermesine ($X=4,18$) ortalama ile “Katılıyorum” şeklinde görüş bildirdikleri tespit edilmiştir.

- ❖ Yöneticilerin Okul Rehberlik Servislerine İlişkin “Rehber öğretmenler sınavlarda gözcülük yaparak öğretmenlere yardımcı olmaktadır.” önermesine ($X=2,59$) ortalama ile “Katılmıyorum”, “Okul rehber öğretmenleri okula gelmeyen öğretmenlerin yerine derse girmektedirler.” önermesine ($X=2,27$) ortalama ile “Katılmıyorum”, “Okul rehber öğretmenleri öğrencilerin okula kayıt edilmesi, devam-devamsızlık durumlarının işlenmesinde müdür yardımcılarına yardım etmektedirler.” önermesine ($X=2,41$) ortalama ile “Katılmıyorum” şeklinde görüş bildirdikleri tespit edilmiştir.
- ❖ Yöneticilerin Okul Rehberlik Servislerine İlişkin “Okul rehber öğretmenleri öğrencilerin kendilerini tanımalarına yardım etmektedirler.” önermesine ($X=3,64$) ortalama ile “Kararsızım”, “Okul rehber öğretmenleri öğrencilerin gelecekte yapabilecekleri tanıtmak amacıyla üst eğitim kurumlarına onlarla birlikte geziler düzenlemektedirler.” önermesine ($X=3,36$) ortalama ile “Kararsızım”, “Okul idarecileri okulda birden fazla rehber öğretmen bulunması halinde rehber öğretmenler arasında iş bölümü yapmaktadır.” önermesine ($X=3,23$) ortalama ile “Kararsızım”, “Sınıf rehber öğretmenleri rehberlik hizmetlerinin etkin yürütülebilmesi için sık sık hizmet içi eğitimlere katılmaktadırlar.” önermesine ($X=2,95$) ortalama ile “Kararsızım” şeklinde görüş bildirdikleri tespit edilmiştir.
- ❖ Yöneticilerin Okul Rehberlik Servislerine İlişkin Görüşleri genel katılım düzeyi ise ($X= 3,51$) ortalama ile “Katılıyorum” düzeyindedir. Buradan hareketle yöneticilerin okul rehberlik hizmetlerine ilişkin görüşlerinin katılıyorum düzeyinde ve olumlu olduğu söylenebilir.

- ❖ Denizli ili Çivril ilçesinde görev yapan yönetici görüşlerine göre okul rehberlik servislerine ilişkin görüşleri ile cinsiyet değişkeni arasında istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir fark bulunamamıştır ($t = -,238$; $p > 0,05$).
- ❖ Denizli ili Çivril ilçesinde görev yapan yönetici görüşlerine göre okul rehberlik servislerine ilişkin görüşleri ile yaş değişkeni arasında istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir fark bulunamamıştır ($F=1,29$; $p > 0,05$).
- ❖ Denizli ili Çivril ilçesinde görev yapan yönetici görüşlerine göre okul rehberlik servislerine ilişkin görüşleri ile öğrenim düzeyleri değişkeni arasında istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir fark bulunamamıştır ($F=0,10$; $p > 0,05$).
- ❖ Denizli ili Çivril ilçesinde 2015-2016 Eğitim Öğretim yılında Liselerde Görev Yapmakta Olan Öğretmenlerin Okul Rehberlik Servislerine İlişkin Görüşleri 30 madde ile ölçülmüştür. Daha çok madde kullanılarak ve bu çalışmada ulaşılan bulgular da göz önünde bulundurularak diğer il ve ilçelerde de çalışma yapılarak daha genellenebilir sonuçlara ulaşılabilir.
- ❖ Denizli ili Çivril ilçesinde 2015-2016 Eğitim Öğretim yılında Liselerde Görev Yapmakta Olan Öğretmenlerin Okul Rehberlik Servislerine İlişkin en fazla katılım gösterdikleri önermenin ($X=3,88$) ortalama ile “Sınıf rehber öğretmenlerince öğrencilere okulda uygulanan yönetmelik ve kurallar hakkında bilgi verilmektedir.” maddesine “ Katılıyorum” şeklinde katılım gösterdikleri görülmüştür. Buradan hareketle öğretmenlerin rehberlik hizmetleriyle ilgili yönetmelik ve kurallar hakkında öğrencilere bilgi verildiği görüşüne katıldıkları söylenebilir.
- ❖ Okul rehberlik hizmetlerine ilişkin en az katılım gösterdikleri önermenin ($X= 1,81$) ortalama ile “Okul rehber öğretmenleri okula gelmeyen öğretmenlerin yerine derse girmektedirler.” maddesine “Katılmıyorum” şeklinde görüş bildirdikleri

görülmektedir. Dolayısıyla okul rehberlik öğretmenlerinin gelmeyen öğretmenlerin yerine derse girmedikleri görülmüştür.

- ❖ Liselerde Görev Yapmakta Olan Öğretmenlerin Okul Rehberlik Servislerine İlişkin “Okuldaki rehberlik hizmetleri okul idaresi ile işbirliği içinde yürütülmektedir.” önermesine (X=3,72) ortalama ile “Katılıyorum”, “Okula yeni başlayan öğrencilere Sınıf rehber öğretmenlerince okul hakkında bilgi verilmektedir.” önermesine (X=3,88) ortalama ile “Katılıyorum”, “Okul rehber öğretmenleri okulun idari işleriyle ilgili olarak okul yönetiminin ihtiyaç duyduğu konularda okul idaresine yardımcı olmaktadır.” önermesine (X=3,49) ortalama ile “Katılıyorum”, “Okul rehber öğretmenleri öğrencilere kız-erkek arkadaşlığı ve ergenlik konuları hakkında bilgi vermektedirler.” önermesine (X=3,59) ortalama ile “Katılıyorum”, “Okul rehber öğretmenleri öğrencilerin kötü alışkanlıklar edinmelerini önleyici çalışmalar yapmaktadırlar.” önermesine (X=3,50) ortalama ile “Katılıyorum”, “Okul rehber öğretmenleri öğrencilerin sınav kaygılarını yenmelerinde öğrencilere yardımcı olmaktadır.” önermesine (X=3,60) ortalama ile “Katılıyorum”, “Okul rehber öğretmenleri okulda nöbet tutmaktadırlar.” önermesine (X=2,02) ortalama ile “Katılmıyorum”, “Sınıf rehber öğretmenleri öğrencilerin kişilik gelişimlerini yakından izlemekte ve okul rehber öğretmenleri ile işbirliği içinde çalışmaktadırlar.” önermesine (X=3,69) ortalama ile “Katılıyorum”, “Okul rehber öğretmenleri öğrencilere meslekleri tanıtmakta ve meslekler hakkında bilgi vermektedirler.” önermesine (X=3,74) ortalama ile “Katılıyorum”, “Okul rehber öğretmenleri öğrencileri tanımaya yönelik bireyi tanıma teknikleri uygulamaktadırlar.” önermesine (X=3,65) ortalama ile “Katılıyorum”, “Okul rehber öğretmenleri aile ile ilgili problemleri olan öğrencilere yardımcı olmaktadır.” önermesine (X=3,66) ortalama ile “Katılıyorum”, “Okul rehber öğretmenleri öğrenciye önerilerde

bulunmaktadır.” önermesine ($X=3,81$) ortalama ile “Katılıyorum”, “Okul idarecileri okulda rehberlik hizmetlerinin sağlıklı şekilde yürütülebilmesi için, hizmetin gerektirdiği uygun çalışma ortamını hazırlamaktadırlar. ” önermesine ($X=3,44$) ortalama ile “Katılıyorum”, “Okul idarecileri okulun rehberlik hizmetlerinin yürütülmesi ile ilgili yıllık rehberlik hizmetleri çerçeve programının hazırlanmasını sağlamakta ve uygulanmasını izlemektedirler. ” önermesine ($X=3,83$) ortalama ile “Katılıyorum”, “Sınıf rehber öğretmenleri rehberlik hizmetleri çerçeve programında yer alan etkinlikleri eksiksiz uygulamaktadırlar. ” önermesine ($X=3,56$) ortalama ile “Katılıyorum”, “Sınıf rehber öğretmenleri öğrenci dosyalarında kayıt altına alınması istenen bilgileri eksiksiz doldurmaktadırlar. ” önermesine ($X= 3,72$) ortalama ile “Katılıyorum”, “Rehberlik hizmetleri okul yürütme komisyonu toplantılarında alınan kararlardan haberdarım.” önermesine ($X= 3,59$) ortalama ile “Katılıyorum”, “Okul idarecileri rehberlik hizmetlerinin etkin yürütülebilmesi için, okul rehber öğretmenlerinin hizmet içi eğitimlere katılmalarını teşvik etmektedirler. ” önermesine ($X=3,45$) ortalama ile “Katılıyorum”, “Müdür yardımcıları sorumlu olduğu sınıflardaki öğrencilere ilişkin sorunları rehberlik servisine iletmektedirler. ” önermesine ($X= 3,68$) ortalama ile “Katılıyorum”, “Müdür yardımcıları sorumlu olduğu sınıflardaki öğrencilerle ilgili gerekli bilgi ve belgeleri rehberlik servisine iletmektedirler.” önermesine ($X=3,74$) ortalama ile “Katılıyorum” şeklinde görüş bildirdikleri tespit edilmiştir.

- ❖ Liselerde Görev Yapmakta Olan Öğretmenlerin Okul Rehberlik Servislerine İlişkin “Rehber öğretmenler sınavlarda gözcülük yaparak öğretmenlere yardımcı olmaktadır.” önermesine ($X=2,18$) ortalama ile “Katılmıyorum”, “Okul rehber öğretmenleri öğrencilerin okula kayıt edilmesi, devam-devamsızlık durumlarının

işlenmesinde müdür yardımcılarında yardım etmektedirler.” önermesine ($X=2,37$) ortalama ile “Katılmıyorum” şeklinde görüş bildirdikleri tespit edilmiştir.

- ❖ Liselerde Görev Yapmakta Olan Öğretmenlerin Okul Rehberlik Servislerine İlişkin “Okul rehber öğretmenleri disiplin kurulu toplantılarına danışman sıfatı ile katılmaktadırlar.” önermesine ($X=3,33$) ortalama ile “Kararsızım”, “Okul rehber öğretmenleri öğrencilerin kendilerini tanımlarına yardım etmektedirler.” önermesine ($X=3,34$) ortalama ile “Kararsızım”, “Okul rehber öğretmenleri öğrencilerin gelecekte yapabilecekleri tanıtmak amacıyla üst eğitim kurumlarına onlarla birlikte geziler düzenlemektedirler.” önermesine ($X=3,00$) ortalama ile “Kararsızım”, “Okul idarecileri okulda birden fazla rehber öğretmen bulunması halinde rehber öğretmenler arasında iş bölümü yapmaktadır.” önermesine ($X=2,99$) ortalama ile “Kararsızım”, “Okul rehber öğretmenleri öğrenciler hakkında edindiği bütün bilgileri sınıf rehber öğretmenleri ve yöneticilerle paylaşmaktadırlar.” önermesine ($X= 3,19$) ortalama ile “Kararsızım”, “Sınıf rehber öğretmenleri rehberlik hizmetlerinin etkin yürütülebilmesi için sık sık hizmet içi eğitimlere katılmaktadırlar.” önermesine ($X=2,64$) ortalama ile “Kararsızım” şeklinde görüş bildirdikleri tespit edilmiştir.
- ❖ Öğretmenlerin Okul Rehberlik Servislerine İlişkin Görüşleri genel katılım düzeyi ise ($X= 3,33$) ortalama ile “Kararsızım” düzeyindedir. Buradan hareketle öğretmenlerin okul rehberlik hizmetlerine ilişkin görüşlerinin kararsızım düzeyinde olduğu ve olumlu/olumsuz düzeyde herhangi bir yargılarının olmadığı söylenebilir. Öğretmenlerin bu şekilde değerlendirme yapmasının nedeni öğretmenler tarafından okul rehberlik işlerinin daha çok okul yönetiminin görev ve sorumluluğunda düşünülmesinden ileri geldiği düşünülmektedir.

- ❖ Denizli ili Çivril ilçesinde görev yapan öğretmenlere göre okul rehberlik servislerinin işleyişine ilişkin görüşleri ile cinsiyet değişkeni arasında istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir fark bulunamamıştır ($t = -,635$; $p > 0,05$).
- ❖ Denizli ili Çivril ilçesinde görev yapan öğretmen görüşlerine göre okul rehberlik servislerine ilişkin görüşleri ile yaş değişkeni arasında istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir fark bulunamamıştır ($F=0,85$; $p > 0,05$).
- ❖ Denizli ili Çivril ilçesinde görev yapan öğretmen görüşlerine göre okul rehberlik servislerine ilişkin görüşleri ile öğrenim düzeyleri değişkeni arasında istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir fark bulunamamıştır ($F=0,93$; $p > 0,05$).
- ❖ Denizli ili Çivril ilçesinde görev yapan yönetici ve öğretmenlerin okul rehberlik servislerinin işleyişine ilişkin görüşleri arasında istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir fark bulunamamıştır ($t = 1,18$; $p > 0,05$).

5.2. Öneriler

- ✓ Denizli ili Çivril ilçesinde 2015-2016 Eğitim Öğretim yılında liselerde görev yapan yönetici ve öğretmenlerin okul rehberlik servislerine ilişkin görüşlerinin incelendiği bu çalışmanın dışında Denizli ilinin diğer ilçelerinde de liselerde görev yapan yönetici ve öğretmenlerin okul rehberlik servislerine ilişkin görüşleri incelenebilir.
- ✓ Başta liselerde öğrencisi olan velilerin ve lise öğrencilerinin ve diğer kademelerde öğrencisi olan veliler ve öğrencilerin okul rehberlik servislerine ilişkin görüşleri alınarak ailelerin ve öğrencilerin hayata ve geleceğe dair beklentileri araştırılarak

beklentilerine uygun olarak okul rehberlik servislerinin revizesi yolunda gerekli çalışmalar yapılabilir.

- ✓ Çalışmamızda liselerde görev yapan yönetici ve öğretmenlerin okul rehberlik servislerine ilişkin görüşlerinin cinsiyet, yaş ve eğitim düzeyi değişkenlerine göre anlamlı farklılık oluşturmadığı ve yöneticilerle öğretmenlerin okul rehberlik servislerine ilişkin görüşlerinin farklı olmadığı tespit edilmiştir. Veli ve öğrencilerin de görüşlerinin tespit edilmesine yönelik çalışma yapılabilir.
- ✓ Okul rehberlik servislerinin etkin çalışması okullarda okul/kurumların kurumsal bir kimliğe ulaştırılmasında, örgüt kültürünün oluşturulması ve öğrencilerin aidiyet duygusunu arttırma ve pekiştirmede ayrıca okullaşmada olumlu etkiler oluşturarak çok etkili olabilir.

KAYNAKÇA

- Akbaş, S. (2001). *İlköğretim ve Ortaöğretim Okullarındaki Rehberlik Hizmetlerinin Yürütülmesinde Oluşturulan İşbirliğinin İncelenmesi* (Adana Örneği), Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Adana.
- Altıntaş, E. (2002). *Psikolojik Danışma ve Rehberlik*, PegemYayıncılık, Ankara.
- Bakırcıoğlu, R. (1994). *Rehberlik ve Psikolojik Danışma*, Turhan Kitabevi, Ankara.
- Bozkurt, E. (1998). Toplumsal İletişim Sürecinin Psikolojik Açısından İncelenmesi, *Yaşadıkça Eğitim Dergisi*, İstanbul.
- Can, G. (2002). *Psikolojik Danışma ve Rehberlik*, Pegem Yayıncılık, Ankara.
- Ceyhan, E. (2000). Mesleki Sorun Düzeyleri Farklı Okul Rehber Öğretmenlerinin Kişisel ve Sosyal Uyum Düzeylerinin İncelenmesi, *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 13.
- Hamamcı Z., Murat M., Çoban A. (2004). Gaziantep'teki Okullarda Çalışan Psikolojik Danışmanların Mesleki Sorunlarının İncelenmesi, XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı, İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Malatya.
- Hatunoğlu, A., Hatunoğlu Y., (2006), Okullarda Verilen Rehberlik Hizmetlerinin Sorun Alanları, *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 14/1
- Karip E., Köksal K. (1999). *Okul Yöneticilerinin İyileştirilmesi*, Pegem Yayıncılık, Ankara.
- Kepçeoğlu, M. (1981). Okul Rehberlik Uzmanlarının Görevleri, *Boğaziçi Üniversitesi Dergisi*
- Kepçeoğlu, M. (1984). Okullardaki Psikolojik Danışma ve Rehberlik Uygulamaları Üzerine Bir Değerlendirme, *H.Ü. Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 2.
- Kepçeoğlu, M. (1996). *Psikolojik Danışma ve Rehberlik*, Özerler Matbaası, Ankara.
- Kuzgun, Y. (1981). Okul Danışmanlarının Rol Algıları ve Rol Beklentileri, 1. Ulusal Psikoloji Kongresi, Ankara.
- Özaydın, A. (2002). Resmi İlköğretim Okullarında Yönetici, Psikolojik Danışman, Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerine Göre Rehberlik Uygulamaları, *Yıldız Teknik Üniversitesi, İstanbul*.
- Özdemir, E. İ. (1991). *Bazı Değişkenlerin Liselerdeki Öğrenci, Öğretmen, Danışman ve Yöneticilerin Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetlerinden Beklentilerinin Etkisi*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi.
- Özoğlu, S. Ç. (1982). *Eğitimde Rehberlik 1*, A.Ü. Eğitim Fakültesi Yayınları, Ankara.

- Özön, M. N. (1959). *Osmanlıca-Türkçe Sözlük*, İnkılap ve Aka Kitabevi, İstanbul.
- Paskal, K. (2001). *Okul Yöneticilerinin (İlköğretim Okulu Müdürlerinin), Bu Okullarda Görev Yapan Rehber Uzmanların Görevleri ve Rehberlik Hizmetleri İle İlgili Bilinçlilik Düzeyleri*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi.
- Sutton, J. M. and Fall, M. (1995). *The Relationship of School Climate Factorsto Counselor Self-efficiency*, Journal of Counselling and Development, 73, 331-336.
- Tan, H. (1998). *Psikolojik Yardım İlişkileri*, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul.
- Tuzcuoğlu, N. (1995). *İlköğretimde Rehberlik Servisinden Beklentiler ve Rehberlik Servisinin Öğrenciler Üzerindeki Etkisi*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi.
- Wiggins, J.D., Evans, G., Martin, F. (1992). *Counselor Self-esteem Related to Personal and Demographic Values. The School Counselor*, 37, 213-218.
- Yeni Redhouse Lügati*, 1962, s. 468.
- Yeşilyaprak, B. (2002). *Eğitimde Rehberlik Hizmetleri*, Nobel Yayınevi, Ankara.

EKLER

EK - 1

Sayın Yönetici / Öğretmenler

Elinizdeki bu anket, eğitim ve öğretimde önemli rolü olan **OKUL REHBERLİK SERVİSLERİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİNİZİ** belirlemek amacıyla hazırlanmıştır. Aşağıdaki ankette okul rehberlik hizmetleri görevlerine ilişkin cümleler yer almaktadır.

Vereceğiniz yanıtlar yalnızca bilimsel bir araştırma için topluca kullanılacaktır. Bundan dolayı lütfen yanıtlarınızın içten ve doğru olmasına ve boş madde bırakmamaya özen gösteriniz. Ayırdığınız zaman ve verdiğiniz emek için teşekkür ederim.

Özkan UZUN

Eğt. Yön. Den. Pla. ve Ek. Bl. Yük. Lisans Öğr.

1.BÖLÜM

Lütfen aşağıdaki seçeneklerden durumunuza uygun olanlara (x) işareti koyunuz.

I- Cinsiyetiniz () Bayan () Erkek

II- Bu okuldaki göreviniz. () Yönetici () Öğretmen

III- Yaşınız

IV- Meslekteki Kıdeminiz

V- Öğrenim Durumunuz.

() Eğitim Enstitüsü () Lisans Tamamlama () 4 Yıllık Fakülte () Lisans Üstü

VI- Branşınız

1 () Sosyal Bilimler (Coğrafya, Tarih, Felsefe Grb.)

2 () Fen Bilimleri (Fizik, Kimya, Biyoloji)

3 () Güzel Sanatlar ve Yetenek (Müzik, Resim, Beden Eğt.)

4 () Matematik

5 () Yabancı Dil (İngilizce, Fransızca, Almanca)

6 () Türk Dili ve Edebiyatı

VII- Sınıf Rehber öğretmenliği yapıyor musunuz?

() Evet () Hayır

2. BÖLÜM

LİSELERDE GÖREV YAPMAKTA OLAN YÖNETİCİ VE ÖĞRETMENLERİN OKUL REHBERLİK SERVİSLERİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

5.Tamamen Katılıyorum 4.Katılıyorum 3.Kararsızım 2.Katılmıyorum 1.Hiç Katılmıyorum.					
1	2	3	4	5	
1	Okuldaki rehberlik hizmetleri okul idaresi ile işbirliği içinde yürütülmektedir.				
2	Sınıf rehber öğretmenlerince öğrencilere okulda uygulanan yönetmelik ve kurallar hakkında bilgi verilmektedir.				
3	Rehber öğretmenler sınavlarda gözcülük yaparak öğretmenlere yardımcı olmaktadır.				
4	Okula yeni başlayan öğrencilere Sınıf rehber öğretmenlerince okul hakkında bilgi verilmektedir.				
5	Okul rehber öğretmenleri okulun idari işleriyle ilgili olarak okul yönetiminin ihtiyaç duyduğu konularda okul idaresine yardımcı olmaktadır.				
6	Okul rehber öğretmenleri okula gelmeyen öğretmenlerin yerine derse girmektedirler.				
7	Okul rehber öğretmenleri öğrencilerin okula kayıt edilmesi, devam-devamsızlık durumlarının işlenmesinde müdür yardımcılara yardım etmektedirler				
8	Okul rehber öğretmenleri öğrencilere kız-erkek arkadaşlığı ve ergenlik konuları hakkında bilgi vermektedirler.				
9	Okul rehber öğretmenleri öğrencilerin kötü alışkanlıklar edinmelerini önleyici çalışmalar yapmaktadırlar.				
10	Okul rehber öğretmenleri disiplin kurulu toplantılarına danışman sıfatı ile katılmaktadırlar.				
11	Okul rehber öğretmenleri öğrencilerin sınav kaygılarını yenmelerinde öğrencilere yardımcı olmaktadırlar.				
12	Okul rehber öğretmenleri okulda nöbet tutmaktadırlar.				
13	Okul rehber öğretmenleri öğrencilerin kendilerini tanımalarına yardım etmektedirler.				
14	Okul rehber öğretmenleri öğrencilerin gelecekte yapabilecekleri tanıtmak amacıyla üst eğitim kurumlarına onlarla birlikte geziler düzenlemektedirler.				
15	Sınıf rehber öğretmenleri öğrencilerin kişilik gelişimlerini yakından izlemekte ve okul rehber öğretmenleri ile işbirliği içinde çalışmaktadırlar.				
16	Okul rehber öğretmenleri öğrencilere meslekleri tanıtmakta ve meslekler hakkında bilgi vermektedirler.				
17	Okul rehber öğretmenleri öğrencileri tanımaya yönelik bireyi tanıma teknikleri uygulamaktadırlar.				
18	Okul idarecileri okulda birden fazla rehber öğretmen bulunması halinde rehber öğretmenler arasında iş bölümü yapmaktadır.				
19	Okul rehber öğretmenleri aile ile ilgili problemleri olan öğrencilere yardımcı olmaktadırlar.				
20	Okul rehber öğretmenleri öğrenciye önerilerde bulunmaktadır.				
21	Okul rehber öğretmenleri öğrenciler hakkında edindiği bütün bilgileri sınıf rehber öğretmenleri ve yöneticilerle paylaşmaktadırlar.				
22	Sınıf rehber öğretmenleri rehberlik hizmetlerinin etkin yürütülebilmesi için sık sık hizmet içi eğitimlere katılmaktadırlar.				
23	Okul idarecileri okulda rehberlik hizmetlerinin sağlıklı şekilde yürütülebilmesi için,hizmetin gerektirdiği uygun çalışma ortamını hazırlamaktadırlar.				
24	Okul idarecileri okulun rehberlik hizmetlerinin yürütülmesi ile ilgili yıllık rehberlik hizmetleri çerçeve programının hazırlanmasını sağlamakta ve uygulanmasını izlemektedirler.				
25	Sınıf rehber öğretmenleri rehberlik hizmetleri çerçeve programında yer alan etkinlikleri eksiksiz uygulamaktadırlar.				
26	Sınıf rehber öğretmenleri öğrenci dosyalarında kayıt altına alınması istenen bilgileri eksiksiz doldurmaktadırlar.				
27	Rehberlik hizmetleri okul yürütme komisyonu toplantılarında alınan kararlardan haberdarım.				
28	Okul idarecileri rehberlik hizmetlerinin etkin yürütülebilmesi için, okul rehber öğretmenlerinin hizmet içi eğitimlere katılmalarını teşvik etmektedirler.				
29	Müdür yardımcıları sorumlu olduğu sınıflardaki öğrencilere ilişkin sorunları rehberlik servisine iletmektedirler.				
30	Müdür yardımcıları sorumlu olduğu sınıflardaki öğrencilerle ilgili gerekli bilgi ve belgeleri rehberlik servisine iletmektedirler.				

Özgeçmiş

Kişisel Bilgiler	
Adı	ÖZKAN
Soyadı	UZUN
Doğum Yeri ve Tarihi	ÇİVRİL 10/10/1976
Uyruğu	T.C.
İletişim Adresi ve Telefonu	Çayır M. 218 Sok. No:21 Çivril/DENİZLİ 505 262 7858
Eğitim	
İlkokul	Sarılar Köyü İlkokulu
Ortaokul ve Lise	Çivril Lisesi
Yükseköğretim (Lisans)	Gazi Üniversitesi Coğrafya Öğretmenliği
Yabancı Dil	
Yabancı Dil Adı – SINAV ADI – Sınavın Yapıldığı ay ve yıl	İngilizce
Varsa Mesleki Deneyim	
Yıllar	Mesleki Deneyim
15.10.1999	ORDU/KORGAN/Çayırkent Şehit Nevzat Çatık İlköğ. Okulu Öğretmen
26.02.2001	ŞANKIURFA/MERKEZ/Mehmet Saçlı İlköğ. Okulu Öretmen

03.07.2007	DENİZLİ/ÇİVRİL/Çivril Lisesi Öğetmen
11.07.2011	DENİZLİ/ÇİVRİL/Kılıçarslan Anadolu Lisesi Müd. Yrd. (Halen Bu Görevde)

Anket Onayı İzin Yazısı

T.C.
DENİZLİ VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 16605029/44/2299713

06/06/2014

Konu: Anket Onayı

VALİLİK MAKAMINA

İlgi : Pamukkale Üniversitesi Rektörlüğü'nün 15/05/2014 tarih ve 10419 sayılı yazıları.

Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Yönetimi, Denetimi, Planlaması ve Ekonomisi tezsiz yüksek lisans programı öğrencisi Özkan UZUN "Liselerde görev Yapmakta Olan Yönetici ve Öğretmenlerin Okul Rehberlik Servislerine İlişkin Görüşleri" konulu projesine ilişkin anket formunu ilgi yazı gereği Müdürlüğümüze bağlı Çivril İlçesindeki Liselerde uygulamak istemektedir.

Yukarıda adı geçen müracaatlar ile ilgili Lisans, Yüksek Lisans, Doktora öğrencileri ve Öğretim Görevlilerinin ilgi yazıları ekinde belirtmiş oldukları okullarda, (İlköğretim/Ortaöğretim/Okulöncesi) konuları ile ilgili anket çalışmalarının "Araştırma, Yarışma ve Sosyal Etkinlik İzinleri" Genelgesinde belirtilen esaslar gereğince; Okul ve kurumların eğitim-öğretim faaliyetlerini aksatmayacak şekilde ve bu araştırma kapsamında elde edilen verilerin cd ortamında Müdürlüğümüze teslim edilmesi kaydıyla 2013/2014 eğitim-öğretim yılı içerisinde uygulamaları Müdürlüğümüze uygun görülmüş olup;

Olurlarınıza arz ederim.

Mahmut OĞUZ
Millî Eğitim Müdürü

Güvenli Elektronik İmza

Ash İle Aynıdır

09 Haziran 2014 2014

Mahmut OĞUZ

Millî Eğitim

O L U R.

.../06/2014

Alp ASLANARGUN

Vali a.

Vali Yardımcısı

T.C.
DENİZLİ VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE

Kurumunuzca Müdürlüğümüzden talep edilen araştırma isteklerine ait Makam Onayı ve Müdürlüğümüze Onay verilen anket formları ekte gönderilmiştir.

Alp ASLANARGUN
Vali a.
Vali Yardımcısı

Ek:

1-Anket Formları

Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5 inci maddesi gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır Evrak teyidi <http://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden f968-1f33-3a35-b3de-1aa6 kodu ile yapılabilir.

Sırapıklar Mah. Saltak Cad. No: 76 20100/DENİZLİ Ayrıntılı Bilgi İçin : S.GELMİŞ VHKİ
Elektronik Ağ : <http://denizli.meb.gov.tr> Telefon : (0 258) 265 55 54 dahili 708
e-posta: strateji20@meb.gov.tr Belgegeçer : (0 258) 265 01 69